

Dánszentmiklósi Ady Endre Általános Iskola
és
Alapfokú Művészeti Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Dánszentmiklós, Dózsa György utca 91.

06 53 374 008

suli.danos@t-online.hu.

www.danosisuli.hu

Készítette és jóváhagyta:

Kólek Sarolta
igazgatóhelyettes

Dánszentmiklós, 2023.09.01.

Hatályba lép:

Schleisz-Bognár Péter
szakmai vezető
tankerületi igazgató helyettes
munkáltatói jogkör gyakorlója

Cegléd, 2023. *zeptember 1.*

P.H.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
ISKOLÁNKRÓL	5
<i>Az intézmény bemutatása</i>	5
NEVELÉSI PROGRAM	7
<i>Pedagógiai alapelveink</i>	7
<i>Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</i>	10
<i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	14
<i>Iskolai egészségnevelési program</i>	17
<i>Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv</i>	18
<i>Iskolai környezeti nevelési program</i>	20
<i>Fogyasztóvédelem az iskolában</i>	21
<i>A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</i>	27
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGRENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK	28
<i>Az egységes alapokra épülő differenciálás</i>	28
<i>A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	39
<i>A pedagógusok helyi intézményi feladatai</i>	41
<i>Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai</i>	46
<i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje</i>	59
<i>Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok – a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái</i>	62
<i>A tanulmányok alatti vizsgák szabályai</i>	69
<i>Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei</i>	71
HELYI TANTERV	73
<i>(választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)</i>	73
<i>Választható tantárgyak – pedagógusválasztás szabályai</i>	77

<i>A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei</i>	77
<i>A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése</i>	78
<i>A mérést, értékelést összefoglaló táblázat</i>	91
<i>feladatok meghatározásának elvei és korlátai</i>	93
<i>Kompetencia</i>	95
<i>Egységes alapokra épülő differenciálás</i>	130
<i>A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei</i>	132
<i>A nevelő-oktató munka módszerei, eszköz- és eljárásrendszere</i>	133
<i>A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja</i>	136
<i>A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSEGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK</i>	137
<i>MELLÉKLETEK</i>	140
<i>munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke</i>	140
<i>A Komplex Alapprogram alprogramjainak bevezetéséhez szükséges eszközök listája</i>	148
<i>Tájékoztató</i>	167
<i>A KRÉTA felhasználói csoportjai, feladatai</i>	168
<i>A KRÉTA rendszer működtetési feladatai a tanév során</i>	169
<i>Rendszerüzemeltetési szabályok</i>	172
<i>Záró rendelkezések</i>	173
<i>5. sz. melléklet Közösségi nevelés helyi tanterv</i>	174
<i>5. évfolyam</i>	178
<i>6. évfolyam</i>	183
<i>7. évfolyam</i>	187
<i>8. évfolyam</i>	192

Bevezető

Mottó: "Az iskola dolga,

hogyan megtanítassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

- 2023.évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII.törvény végrehajtásáról
- 4/2017 (IV.10.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014 (III.12.) EMMI rendelet módosításáról.
- 2011. évi CXC tv. a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a Nemzeti köznevelési törvény módosításáról
- 229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet a Nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 26/2013. (II. 12.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet módosításáról.
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (Nat)
- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelete a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 2012. évi CLXXXVIII. tv. köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2011. évi CLXXIX. tv. a nemzetiségek jogairól
- 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól
- 2011.évi CXCV. tv. az államháztartásról
- 2011. évi CCXI. tv. a családok védelméről
- 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

ISKOLÁNKRÓL

Az intézmény bemutatása

A **Dánszentmiklósi Ady Endre Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó képzést folytat nyolcosztályos rendszerben; valamint az intézmény keretei között alapfokú művészetoktatás is működik. (Hiv.: Alapító Okirat)

Községünk nem tartozik a nagymúltú magyar települések közé, de már az Árpád korban lakott volt, és Dánospuszta néven későbbi kiadványokban is olvashattunk róla.

„A dánospusztai gyerekek 1908-ig egy mikebudai dohánypajtába jártak iskolába”. Ekkor épült fel az alsó iskola 2 tanterme. 1930-ban készült el a második községi iskola tornateremmel, a mai központi iskola területén.

1958. május 1-jén került sor az iskola főépületének átadására, ami az 1960-as években bővült a politechnikával, majd 1981-ben elkészült a napközis épület két tanteremmel, konyhával és ebédlővel.

2002 őszére 3 tanterem bővítésével sikerült elérnünk, hogy valamennyi osztályunk a központi iskola területén került elhelyezésre.

Az intézményünk 1996 óta működik Ady Endre Általános és Zeneiskolaként, jogelődje az Ady Endre Általános Iskola volt.

2004 szeptemberétől Ady Endre Általános és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény néven folytatja tevékenységét.

Dánszentmiklós egyetlen általános iskolája lévén alapvető feladatunknak tekintjük a településünkön élő gyermekek alapfokú általános- és művészeti oktatását és nevelését.

Beiskolázási kötelezettségünkből adódóan iskolánkban a társadalom valamennyi rétegének gyermeke jelen van, ami egy egészséges szociokulturális összetételt jelent. Mindez feltételez az iskola részéről egy rendkívül tudatos tevékenységet úgy a tehetséggondozásban, mint a felzárkóztató, kompenzációs feladatok vonatkozásában.

Hítvallásunk szerint kiemelt gondot fordítunk a művészeti nevelésre, az idegen nyelvek oktatására, az informatikára és felvállaljuk a sajátos nevelési igényű tanulóink differenciált fejlesztését.

Törekvésünk arra irányul, hogy tevékenységünk a társadalmi és partneri igényeknek megfeleljen és gyermekeinket szeretetteljes légkörben neveljük.

Iskolánk szellemisége arra kötelez bennünket, hogy oktató és nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének előtérbe helyezésére.

Tantestületünkre mindig jellemző volt és ez igaz a mai megváltozott világunkban is, hogy mindig azt kerestük, hogyan lehet jobban végezni a munkánkat.

Intézményünk **filozófiája**:

- Minden szinten érvényesüljön a demokrácia
- Az iskola megfelelő alapot adjon a továbbtanulásra, készítsen fel az életre
- Törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására
- A közösség formálása, a személyiség tiszteletben tartása mellett
- Értékközvetítés, értékmegőrzés elve
- Egészséges életmódra nevelés

Pedagógiai programunk Nevelési programjában és Helyi tantervében érvényesítjük a törvényben előírt képzési szakaszokat, amelyek az alábbiak szerint épülnek fel:

1-2. évfolyam: bevezető,

3-4. évfolyam: kezdő,

5-6. évfolyam: alapozó,

7-8. évfolyam: fejlesztő szakasz.

Intézményünk valamennyi pedagógusa azon munkálkodik, hogy emberségre neveljen és biztos, továbbépíthető tudást adjon Dánszentmiklós felnövekvő nemzedékének!

NEVELÉSI PROGRAM

Pedagógiai alapelveink

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Dánszentmiklósi Ady Endre Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapképességeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,

- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
  - fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
  - szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
  - törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
  - segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
  - törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
  - szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
  - Iskolánk célkitűzése, hogy minél több hetedikes tanulóink vegyen részt a **Határtalanul!** programban, melynek célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program keretében iskolánk diákjai állami támogatással kiránduláson vehetnek részt a szomszédos országok magyar lakta területein, így személyes tapasztalásokat szerezhhetnek a külhoni magyarság életéről, kultúrájáról, az ottani diákéletről.
3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltságok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:
- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
  - igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint településünk érdeklődő polgárai,
  - ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a településünkön található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
  - nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett települési szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.
4. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget.
- Ennek érdekében
- biztosítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a képesség-

kibontakoztató foglalkozásokat, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek megfelelni a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek.

5. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik, - ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,

- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

---

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.

1. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek

kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).

2. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom).
Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
3. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
4. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
5. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
6. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
7. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
8. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
9. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.
10. Fontos feladatunk felzárkóztatni a HHH, valamint az integráltan oktatott SNI-s és BTM-es gyerekeket.

Célunk, hogy hosszú távon megakadályozzuk a gyerekek elkallódását. Ezért igyekszünk elérni, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás, és az is, hogy minél több tanuló tudjon érettségit adó középiskolában tovább tanulni. Beiskolázott HHH tanulóink továbbhaladását igyekszünk nyomon követni, hiszen nem elég csak a beiskolázást elvégezni, az igazán

fontos azt elérni, hogy el is végezzék a középiskolát, hiszen a munkaerő piacon csak így van esélyük az érvényesülésre.

11. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.

A Nemzeti alaptanterv ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő neveléstoktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás-és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

12. Fenntarthatóság, környezettudatosság. A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

13. Pályaorientáció. Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest- átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válunk arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

14. Gazdasági és pénzügyi nevelés. A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Intézményünk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

15. Médiatudatosságra nevelés. Cél, hogy a tanulók a mediatisált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

16. A tanulás tanítása. A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

1. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

2. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

3. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

4. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

5. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

6. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

7. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

8. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

9. Boldogságra való képesség fejlesztése

A Boldogság Program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról-fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése

6. Megküzdő stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

10. Bűnmegelőzés

- igazolatlan mulasztások csökkentése
- a tanórán kívüli programokba való bevonás
- magántulajdon tiszteletére és megőrzésére való nevelés
- következetes fellépés az iskolai élet szabályait megszegőkkel szemben

12. Fogyasztóvédelmi nevelés

A tanulók tudatos fogyasztóvá válásának nevelése, a döntéseikkel járó kockázatok mérlegelése. A pénzzel való okos gazdálkodás képességének kialakítása.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felkeltsük, és fenn is tartsuk az ismeretek megszerzése iránti érdeklődést.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően,- ha a szülők igénylik- az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban **napközi otthon** és **tanulószo**ba működik. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az iskolai nevelés oktatás közös értékei.

Etika/Hit- és erkölcsstan oktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak- az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül- hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Iskolai egészségnevelési program

---

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
  - a szexuális fejlődés területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
- testnevelés órák;
  - játékos,
  - egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
  - az iskolai sportkör foglalkozásai;
  - tömegsport foglalkozások;

- b) a helyi tantervben szereplő életvitel, környezetismeret, biológia, egészségtan, technika-életvitel, testnevelés tantárgyak tananyagai
- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; csecsemőápolási, táplálkozási, túra);
  - osztályonként gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
  - játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
  - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés óra megtartásában;
  - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

---

1. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel).
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
  - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések légúti - akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés - elsősegélynyújtási alapok
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések
	<ul style="list-style-type: none"> - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés
technika-életvitel és gyakorlat	<ul style="list-style-type: none"> - elsősegélynyújtási alapok

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; csecsemőápolási, táplálkozási, túra);
  - elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az egészségügy helyi szervezeteivel (lehetőség szerint az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt bevonásával).
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

Iskolai környezeti nevelési program

---

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
  - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
    - a környezet fogalmával,
    - a földi rendszer egységével,
    - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
    - a környezetvédelem lehetőségeivel,
    - lakóhelyünk természeti értékeivel,

- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.
2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
  3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
    - a) a helyi tantervben szereplő környezetismeret, természettudomány, biológia, egészségtan, földrajz, kémia tantárgyak tananyagai;
    - b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
    - c) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
      - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
      - évente két környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projekt nap (téma nap) szervezése (pl.: a „Föld napja”, a „Víz Világnapja”, „Madarak és Fák napja”, az „Állatok Világnapja);
      - minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;
      - a szelektív hulladékgyűjtés;
      - elektronikai hulladékgyűjtés;
      - használaton- gyűjtésének megszervezése az iskolában.

Fogyasztóvédelem az iskolában

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- fogyasztói kultúra fejlesztése
- tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése
- a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására
- ismereteket elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében.

Kapcsolattartás szinterei:

- Fogyasztóvédelmi Felügyelőség
- érdekvédelmi szervezetek
- család, szülők
- helyi közösségek

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem,
- lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe,
- **a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése,**
- **a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása** a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozási ismeret,
- az értékek formálása: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása a természeti értékek védelme,
- a fogyasztás során a tájékozódás képességének, a döntési helyzet felismerésének és a döntésre való felkészülés képességének kialakítása a piac, a marketing és a reklám szerepének megismerése, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra,
- a minőség és a biztonság szerepe a fogyasztás során a gazdaságosság és a takarékoság.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban:

- Tanórai foglalkozások: o **Matematika kompetencia:** banki, takarékosági, üzemanyag-fogyasztási számítások
- o **Anyanyelvi kompetencia:** reklámszöveg, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái **Természettudományi kompetencia fejlesztése**
  - o **Fizika:** mérés, mértékegység, mérőeszközök, (villany, gáz, vízmérőórák)
  - o **Földrajz:** eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
  - o **Biológia:** táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
  - o **Kémia:** élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok, célszerű és tudatos használatuk
  - o **Technika:** áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései

- **Digitális kompetencia:** elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások
- **Történelem:** EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem a reklám története
- **Médiaismeret:** a reklám képi nyelve és hatásai

Tanórán kívüli tevékenységek: vetélkedők, versenyek, rendezvények: "Tök és terméstartgy fesztivál".

Iskolán kívüli helyszínek: piaci séták, üzletek, bankok látogatása.

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek:

- Bizonyos készségek fejlesztése a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás.
- A készségfejlesztésnek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.
- A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba.
- Az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatok adása. Bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait.
- A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékesítéssel.

- Szituációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

NAT r. 2. § (10) A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, **a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással,** az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek **azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.** **A helyi tantervnek biztosítania kell továbbá, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a korszerű, a XXI. századnak megfelelő természettudományos ismereteket oly módon, hogy a természettudományos ismeretek oktatásának súlya növekedjen.**

A társadalmi bűnmegelőzéssel kapcsolatos program

Az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a diákok, családi és/vagy iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze.

Feladatunk a tanulók által adott jelzések felismerése, a viselkedési zavarok helyes értelmezése.

A deviáns viselkedést magába foglaló csoportosítás szerint a személyiség a következő kategóriákba sorolható:

- Agresszivitás: pl. erőszakosság, szemtelenkedés, ellenségeskedés, verekedés, szembenállás társakkal, tanárokkal;
- Regresszivitás: féltékenység, szorongás, társas kapcsolatok hiánya;
- Instabilitás: a hangulat labilitása, közöny, csapongó érdeklődés, gyakori és felületes kapcsolatteremtés;
- Apátia: érzelmi tompaság, érdeklődésnélküliség, passzivitás;
- Antiszociális viselkedés: pl. lopás, csalás;
- Patológias tünetek öngyilkosság, depresszió;
- Iskolai problémák: az iskolai felszerelés rongálása, gyenge tanulmányi eredmény.

Célunk:

- A jog és erkölcs fogalmi területeinek tisztázása;
- A bűn elkövetésével kapcsolatos érzelmek számbavétele;

- A bűnmegelőzés módszereinek tudatosítása, alkotó gondozásra, cselekvésre késztetés;
- A bűn és a bűnözés erkölcsstani vonatkozása.

A bűnmegelőzés módszerei:

- felvilágosítás,
- a közösség figyelmeztetése, tájékoztatása, □ büntetés „törvénykezés”.
- az egyén felvértezése (képességfejlesztés: céltudat, kitartás, az akarat edzése. Hogyan mondj nemet?);
- egyéni és közösségi választási lehetőségek kínálata;
- vita, egyeztetés, jelenségek vizsgálata, játék, esetfeldolgozás.
- a közösség probléma érzékennyé tétele;
- pozitív példa, mintakövetésre késztetés;
- megelőzésre nevelés;
- érdeklődés elterelése büntetésen kívüli módszerekkel.

Stratégia a viselkedési problémák megoldásához:

- büntető jellegű, szankciókkal befolyásoló próbálkozások;
- kompenzatórikus jellegű, amely a jóvátételre épít, a „büntetés” formája az okozott kár, sérülés helyrehozása;
- terápiás megoldás, amely gyógyító jellegű;
- a békéltető, konfliktusmegoldó stratégia, amely pl. a tanár – tanuló között kialakult helyzetet úgy fogja fel, mint egy konfliktust és a megegyezés létrehozására törekszik.

Áldozattá válás elkerülésének ismeretei

Rendőrségi jelentések szerint a fiatalok bűnözők számának növekedése a közösséghez tartozás, az emberi kapcsolatok hiányának következménye. Egyre több fiatal van, akit az egyéni élvezetek is az anyagi javak megszerzésének rabjai, s akiknek nincsenek valódi racionális vagy erkölcsi alapjaik, melyeken döntéseik nyugodhatnak.

A tanulók egy része elidegenedik családjuktól, bizonytalanok és boldogtalanok. Amikor a gyerekeknek nincs biztos értékrendszerük, vagy amikor az értékek ellentmondásban vannak a családi értékekkel, gyakran az egész társadalom fizeti meg az árát.

Iskolánkban is előfordul a tanulási probléma, a dohányzás, az italozás, megjelenhetnek a drog és a szexuális problémák.

Egyre több gyereknel tapasztalható a stressz, fejfájás, gyomorpanasz, tanulási kudarc.

Sok érzelmileg a környezetéhez alkalmazkodni képtelen gyerekek nőhet fel.

Ebben az értékzavarban áldozatokká válhatnak tanulóink. Intézményünk az alábbi feladatokat tűzte ki célul az áldozattá válás elkerülése érdekében:

- Ösztönözzük és támogatjuk azokat a tudatos magatartásformákat, amelyek a helyes egészség-magatartásformákat létrejöttét és fejlesztését szolgálják.
- Hozzá kívánunk járulni annak a feltételrendszernek a megteremtéséhez, amely a teljes – testi-lelki – embert egész életvitelében az egészség választására ösztönzi.
- Emberismeret, önismeret, társadalomismeret.
- Az önsegítésre képessé tenni.

Az ifjúságsegítésben látjuk a legfontosabb feladatunkat.

Feladatkörünkbe tartozik még:

- Felvilágosítás, mentálhigiénés tevékenység;
- Problémafeltáró tevékenység;
- Szemléletformálás tanulságos esetekkel;
- Az erkölcsös emberré válás személyiség-lélektani feltételeit megteremteni:

Önismertetre nevelés:

- személyiségünk megismerése önmagunk elemzésén keresztül,
- önmagunk megismerése mások segítségével

Önfejlesztés

- Önbizalom
- Akarat nevelése

Önkontroll, önuralom, önfegyelem, állhatatosság, kitartás

- Önuralom: érzelmeink, indulataink, testünk feletti uralmat jelenti.
A szükséglet-kielégítés késleltetésének megtanítása, gyakoroltatása.
- Önfegyelem: a fegyelem ne külső készíttetés eredménye legyen, hanem az ember saját akarata fejeződjön ki benne, hogy kellemesnek érezze azt, ezáltal rászokik a helyes viselkedésformákra.
- Állhatatosság, kitartás: rendszeres erőfeszítést kívánó feladatvégzés. Képessé tenni arra, hogy a kudarcok után valamit újra kezdjünk.

Segítségnyújtás szenvedélybetegeknek, áldozatoknak:

Civil szervezetekkel: Névtelen Alkoholisták; Kék-Pont; Családi Erőszak Áldozataiért stb.

Fejlesztő programok, tréningek

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
3. Az önkormányzás képességének kialakítása.
Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGRENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanításitanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

egyévre szabott tanulási lehetőségek

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy

saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

---

a) Hagyományörző tevékenységek

Az intézményünkben a következő hagyományörző tevékenységeket szervezzük a közösségek részére:

- Fontos feladat az iskola névadójának, Ady Endre emlékének ápolása.

Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés a névadó születésnapjáról.

- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, Ady napok, 1848. március 15., gyermeknap, összetartozás napja, a 8. osztályosok ballagása.
- Minden évben megrendezzük az Ady-napokat. Ennek keretén belül tanulmányi-, kulturális-, sport vetélkedőkre és versenyek szervezésére, pályázatok kiírására kerül sor, minden második évben körzeti versenyeket szervezünk. Jeles évfordulókhoz kapcsolódva a rendezvénysorozatra meghívjuk a környező települések iskoláit is. Évenként Ady Kupa Labdarúgótornát rendezünk térségi szinten.
- Első osztályosok köszöntése iskolába lépésük alkalmából.
- Szeptember 20-án - Gyermek Világnapján - a DÖK által szervezett rendezvényen fejezzük ki együttérzésünket a világ szenvedő gyermekeivel.
- Szeptember 29. emlékére akadályversenyt (számháborút) szervezünk, ekkor történik az első osztályosok „avatása” („Csibeavató”)
- Október 1-én az Idősek napján a második évfolyam tanulói műsorral köszöntik a településen élő idős embereket.
- December 6. „Mikulásjárás”
- Karácsonyi ünnepi megemlékezés az intézmény valamennyi tanulója és dolgozója részvételével.
- Iskolánkban még hagyománya van farsangi jelmezes felvonulásnak.
- Március 15. tiszteletére kerékpár-verseny.
- Tollaslabda Diákolimpián való részvétel.
- „Király Pál Kupa” futóverseny megrendezése a Diák napon.
- Anyák napján minden osztály közösségi formában köszönti az édesanyákat.
- Gyermeknap-diáknapi rendezése.
- Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelő munka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek és az osztályközösségeknek kell fedezniük.
- A nevelőtestület szakmai fejlődését elősegítő tanulmányi kirándulás szervezése és azon való részvétel.
- Nyári táborozás.

- Iskolai szintű tanulmányi vetélkedők, versenyek megrendezése: komplex vetélkedő, sudoku, számolási, SNI-s tanulók játékos vetélkedője két alkalommal.
  - Más iskolák által szervezett vetélkedőkön, sport-versenyeken való részvétel.
  - Művészeti tagozatos tanulóink és csoportjaink részt vesznek a térségi és helyi bemutatókon, rendezvényeken.
  - Nagy népszerűségnek örvend az „Iskolaújság”. Tanévenként négy szám megjelenését tartjuk szükségesnek.
  - Az iskolában a helyben fellelhető helytörténeti és néprajzi emlékeket őrző iskolatörténeti gyűjtemény található.
  - Kiváló tanulóink év végi könyvjutalmat kapnak.
  - 8. osztály év végén Jó tanuló, jó sportoló jutalmat kapnak.
  - Kiváló pedagógus munkáért 5 évenként jutalom.
  - „Gyermekekért végzett munkáért „jutalom a pedagógusok számára évente.
  - „Az iskoláért végzett kiváló munkáért” Ady- plakett adományozása.
  - Nyugdíjba vonuló pedagógus részére Arany-gyűrű adományozása.
- b) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az intézmény vezetője által megbízott pedagógus segíti.
- c) **Diákétkeztetés.** A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény, ill. a működtető önkormányzat. Az étkezési térítési díjak beszedése a törvényi előírásoknak megfelelően történik.
- d) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órát szervezünk.

- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt,
  - akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
  - akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.
- **Nívócsoportos oktatás** (angol nyelv 6. osztálytól, matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból a 7. osztálytól)
Technika/háztartástan csoportbontás a felső tagozatban minden évfolyamon.

Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – képesség kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató felkészítésen a tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása folyik. A képesség kibontakoztató felkészítésben a tanuló a szülő írásban adott – a személyes adatai kezeléséhez való hozzájárulást is tartalmazó – egyetértő nyilatkozata alapján akkor vehet részt, ha:

- a törvényes felügyeletet gyakorló szülő tanulmányait legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán fejezte be,
- valamint a gyermek után a szülő rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult.

Az integrációs felkészítésben azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók vehetnek részt, akik egy osztályba, egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség kibontakoztató felkészítésben.

A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer elemei

Az önálló tanulást segítő fejlesztés:

Az önálló tanulási képességet kialakító programok

Átfogó didaktikai feladatok 1 – 8. osztályig:

Az iskolai oktatás és nevelés legfőbb célja, hogy tanulóink az itt töltött nyolc év alatt a lehető legtöbb hasznos ismerethez jussanak. Ehhez arra van szükség, hogy elsajátítsák a legjobb tanulási technikákat, hogy ilyen módon képessé váljanak az önálló ismeretszerzésre. El kell érniük, hogy örömmel tanuljanak, és ne szenvedő alanyai, hanem sikeres résztvevői legyenek a tanulási folyamatnak. Ehhez a munkánk nagyon tudatos megtervezésére van szükség az első osztálytól nyolcadikig. Meg kell tanítani a gyermekeket arra, hogyan készüljenek elő pontosan a feladat elvégzéséhez, hogyan és milyen tanszereket használjanak, legyenek képesek a folyamatos önellenőrzésre, a feladatok elvégzésére, illetve a tanulásra szánt idő helyes beosztására. Arra, hogy a tanulás, vagy bármely más tevékenység végzése közben hogyan tudjanak egymással kommunikálni, egymásra figyelni, egymáshoz alkalmazkodni.

Az eredményes munkához szükséges:

- Az alapos helyzetelemzés
- A tanulóknak rejlő lehetőségek feltérképezése
- A pedagógusok pontos és alapos önértékelése
/hiányosságaink és erősségeink/
- Felmérő tervek készítése, alkalmazhatóságuk megtervezése
- Egyéni és csoport fejlesztési tervek készítése – figyelembe véve a tanulók egyéni fejlettségi szintjét, előrehaladási lehetőségeit
- Új, minél eredményesebb tanulási technikák pedagógusok általi elsajátítása, és azok alkalmazása

Az eredményes tanítás – tanulási folyamat egyik legfontosabb feltétele a differenciálás.

Szükséges lépések:

- felmérni a tanulók képességeit
- megvizsgálni a tanulók tudását és hiányosságait
- egyéni fejlesztési terv készítése
- eldönteni, miben szükséges a pedagógus közvetlen segítsége
- eldönteni, mit kell a tanulónak önállóan elsajátítani

- eldönteni, mit tudhat a tanuló csoportban elsajátítani

A differenciált fejlesztés célja, hogy minden tanuló a neki megfelelő módon és ütemben sajátítsa el a szaktárgyi minimumokat, illetve a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismereteket.

A differenciálás elvének a számonkérés során is érvényesülnie kell.

A különféle részképesség – zavarral küzdő tanulóktól adott területen csak a minimum követelmény szintet lehet elvárni. Ugyanakkor a jobb képességű tanulók számára biztosítani kell a képességeiknek megfelelő továbbhaladást.

A kompetenciák kialakítása minden tanulónál közös, különbség az elsajátítás módjában és mélységében lehet.

Fejlesztendő területek:

- szövegértés fontos az olvasási készség fejlesztése, az értő olvasás elsajátítása. Ehhez különféle technikák alkalmazása már az 1. osztálytól kezdve.
- lényegkiemelés
- feladatértelmezés
- szómagyarázat
- összefüggések felismerése
- fogalomalkotás
- egyéni és kiscsoportos tanulás
- beszédfejlesztés

A szociális kompetenciák fejlesztése

Az esélyegyenlőség megteremtéséhez feltétlenül szükséges elérni, hogy tanulóink legyenek képesek:

- A helyes kommunikációra
- Társakhoz való alkalmazkodásra
- Szabályok betartására
- Később legyen képes a társadalmi beilleszkedésre
- Később eséllyel jelenhessen meg a munkaerő piacon
- Elfogadni a másságot akár etnikai, akár egyéni képességek terén.

A szociális kompetenciák fejlesztése részben a tanítási órákon, részben pedig a tanórán kívüli programok során válik lehetségessé.

a. A tanítási órákon a különféle játékok, játékos tanulási technikák alkalmazása során, illetve a kooperatív technikák alkalmazása során.

Ilyenkor ugyanis a tanulók kénytelenek az együttműködésre, oda kell figyelniük egymásra, be kell tartaniuk a mindenkire egyaránt érvényes szabályokat. Megtanulnak fegyelmezetten játszani, csöndben beszélgetni, figyelembe venni egymás képességeit. Megismerik egymást olyan szempontból is, ahogyan egyébként nem lenne erre módjuk. Megtanulják, hogyan kell egymástól segítséget kérni, illetve azt, hogy nekik is segíteniük kell másokon.

Iskolánk minden tanórán kívüli programja alkalmas arra, hogy a szociális kompetenciákat kialakítsa és fejlessze.

Természetesen a minden évben hagyományosan megrendezésre kerülő programokon kívül egyéb alkalmanként megszervezett elfoglaltságok is vannak.

- f) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- g) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- h) **Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- i) **Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok, Nemzeti összetartozás – Határtalanul! témanap).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A projektoktatás részleteit a 3. sz. melléklet tartalmazza.

- j) A **Határtalanul!** pályázatban részt vevő 7. osztályos tanulóink beszámolnak a kirándulás során szerzett élményeikről, tapasztalataikról, a külföldi magyarság életéről, mindennapjairól, a megismert néphagyományokról. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyeken a feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei és az iskola éves munkaterve határozzák meg.
- k) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.
- l) **Osztálykirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni. A mindenkor 7. osztály tanulói részt vesznek a határon túli magyarság megismerését célzó **Határtalanul!** pályázaton.
- m) **Erdei iskolák, táborozások.** A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- A tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokhoz** - a résztvevők biztonságos utazása érdekében - a szervezéssel vagy a szállítással foglalkozó cégektől minden esetben **előzetesen írásos nyilatkozatot** kell kérnie arról, hogy:
- a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a hatályos előírásoknak,
  - az érintett gépjármű megfelelő műszaki állapotban van és rendelkezik érvényes okmányokkal.

Szerződéskötés feltétele: amennyiben a gépjárművel történő utazás nem fejeződik be este 23 óráig, a sofőröknek éjjel 23 és hajnali 4 óra közötti időszámban mindenképpen egy szálláshelyen pihenőt kell tartaniuk.

Az intézmény vezetőjének minden esetben rendelkeznie kell:

- megfelelő tájékoztatással
- pontos és teljes körű utaslistával, amelyen szerepeljenek törvényes képviselők elérhetőségei is.

A kísérő pedagógusok - a hatályos szabályozás szerint - felelősek a vonatkozó rendelkezések betartásáért, az önként jelentkező kísérők, illetve egyéb jelen lévő személyek a pedagógus kíséretet nem helyettesítik.

n) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.**

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

o) **Szabadidős foglalkozások.**

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

p) **Iskolai könyvtár.**

A tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti. Az iskolai könyvtár szűkös könyvállománya nem képes kielégíteni a tanulói igényeket.

A községi könyvtárral együtt működve tudjuk megfelelően ellátni a feladatot.

q) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.**

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola

létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

- r) **Hit- és erkölcsstan oktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
  - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
  - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
  - tájékoztatást nyújt a tanulók részére a szervezett szabadidős programokról.
- c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:
- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,

- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval,
  - gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivattal, □ gyermekorvossal,
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.
- e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- a felzárkóztató foglalkozások,
  - a tehetséggondozó foglalkozások,
  - az indulási hátrányok csökkentése,
  - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
  - a pályaválasztás segítése,
  - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
  - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
  - a családi életre történő nevelés,
  - a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
  - az iskolai étkezési lehetőségek,
  - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
  - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
  - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
  - a szülővel való együttműködés,
  - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- f./ A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:
- a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, a problémái megoldásának segítése
  - a tanulási esélyegyenlőség megvalósulásának eredményes segítése
  - a tanulók tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon és egyéb iskolai foglalkozásokon
  - egységes differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények

Pedagógusaink elengedhetetlen feladata, hogy a hozzánk beiratkozott tanulók családi hátterét megismerjék, figyelemmel kísérjék és segítsék azokat a családokat, amelyek anyagi helyzetük vagy egyéb oknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos követelményeknek.

A gyermek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket, fejlődésükben észlelhető rendellenességeket időben fel kell tárni. Ebben a munkában a tantestület valamennyi tagja részt vesz. Nagy segítséget jelent a felderítő munkában az iskolai mentálhigiénés csoport, melynek tagjai: az ifjúságvédelmi felelős, iskolaorvos, pszicho-pedagógus, pszichológus, logopédus, osztályfőnöki munkaközösség vezető.

Az ifjúságvédelmi felelős irányításával megtesszük a szükséges intézkedéseket, mely elsősorban az előidéző okok megváltoztatására irányul.

Alkalmazott módszereink a családlátogatás, a szülők meggyőzése, a problémák közös orvoslása. Ha előfordul, hogy a gyerek érdekeit a szülővel szemben kell megvédeni, jogait képviselni, elkerülhetetlen a hatósági beavatkozás, a védő-óvó intézkedés.

A személyiségzavarok megszüntetésének fontos eszköze a személyiség-megismerés. Ehhez, mint módszert alkalmazzuk a beszélgetést, az őszinte érdeklődést, a diszkréciót, megértést.

(szociális kompetencia erősítése) Vonzóvá tesszük az iskolai életet, melyet a különféle tevékenységek kiszélesítésével, a diákönkormányzat bevonásával elérni.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

---

1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.

- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás - Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.

- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
  - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- 4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése**
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
  - A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
  - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
  - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
  - Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.
- 5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása**
- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
  - Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
  - Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
  - A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.
- 6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel**
- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.

- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

7. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

10. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.

- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.

13. Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

---

1. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített tanmenet szerint vezeti az közösségi nevelés órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, közösségi nevelés tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).

- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
  - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Közösségi nevelés tanmenet (a közösségi nevelés órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán -
Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

3. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók

- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
  - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya

- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

4. A közösségi nevelés órák témái

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső közösségi nevelés óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

c) A közösségi nevelés órák tananyaga, tematikája évfolyamonként:**5. évfolyam**

Tananyag: Tanuljunk tanulni Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekel, amit szívesen csinállok.

Tananyag: Személyiségünk Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: Test és lélek Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség összefüggései. legfontosabb

Tananyag: **Tudni illik** Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: **Családi élet** Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelem fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: **Közlekedés** Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen.

Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

6. évfolyam

Tananyag: **Gondolkodás, kommunikáció, tanulás** Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkierőt, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: **Személyiségünk** Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: **Test és lélek** Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiéniá. Növekszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: **Tudni illik** Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás.

Telefonálás illemtana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: Családi élet Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: Közlekedés Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

7. évfolyam

Tananyag: Test és lélek Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiénia. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: Személyiségünk Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kézügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban.

Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Közlekedés A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai.

Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!

Tananyag: Tudni illik Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana.

Hogyan? Miről? Kamaszszerelm.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

8. évfolyam

Tananyag: Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagáról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, éniideál, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelem, akaraterő, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, másságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gőg, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót jól). Mozgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.

Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozgatókat!

Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kézügyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése.

Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok

A pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaaajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejezni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Családi élet Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

d) Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- A tanulást is tanulni kell
- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében - Ismerem-e önmagam?

- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- Bíráló, önbíráló
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápoltság, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- A határainkon túl élő magyarság
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra
- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- Törekvés a harmonikus életre
- Jövőnkre készülünk

- Harcban önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Hétköznapi és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek
- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
Ismerős, haver, barát
Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érettség tudatosítása
Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek
- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia

- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
  - A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
  - Megélhetés, gazdálkodás, jólét
  - Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
  - Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
  - Helyünk Európában
  - Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
  - Az információszerzés lehetőségei
  - Családi munkamegosztás, segítség otthon
  - A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
  - Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

Boldogságra való képesség fejlesztése a Boldogság Program témaköreivel:

- a. Boldogságfokozó hála
- b. Optimizmus gyakorlása
- c. Kapcsolatok ápolása
- d. Boldogító jócselekedetek
- e. Célok kitűzése és elérése
- f. Megküzdő stratégiák
- g. Apró örömök élvezete
- h. Megbocsátás
- i. Testmozgás
- j. Fenntartható boldogság

Az közösségi nevelés órák témáit – a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete alapján - az 5. sz. melléklet tartalmazza.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

---

1. Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.
2. Munkánk során kiemelten kezeljük
  - a sajátos nevelési igényű;
  - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
  - a kiemelten tehetséges;
  - a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete alapján a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 6. sz. melléklet „Helyi tanterv gyűjteménye” tartalmazza: - Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam - Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a kiadott oktatási irányelvek alapján szervezzük meg.

- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,

- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a tanulók háromhavonkénti fejlesztő értékelése a szülőkkel közösen;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- A HHH tanulók hátrányainak csökkentésére és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében képesség kibontakoztató-integrációs felkészítő programok (IPR) működtetünk.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok – a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

---

1. Az iskola közösségeinek együttműködése

Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
2. Az együttműködés fórumai:
  - az iskolavezetőség ülései,
  - munkaközösségi értekezletek
  - nevelőtestületi értekezletek
  - megbeszélések,
3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
4. Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szobában elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
5. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:
  - az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgató, az iskolavezetőség felé.
6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, illetve az iskolaszékkal.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,

- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

Az iskolavezetés és az iskola közösségeinek együttműködése

1. Az iskolavezetés az iskola közösségeivel az intézményi tanács teljes jogú tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot.
2. Az iskolavezetés tagjai rendszeres időközönként – havonta 1 alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviseltek az iskolavezetés tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait az iskolavezetés felé továbbítani.
3. Az iskolavezetés ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:
  - az intézmény vezetője,
  - az igazgatóhelyettes,
  - a művészeti oktatás tagozatvezetője
  - a munkaközösségek vezetői
  - a DÖK vezetője
4. Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az intézmény vezetője rendszeresen – évente legalább 2 alkalommal – köteles tájékoztatni az iskolavezetést.

Az iskolaszék és az iskola közösségeinek együttműködése

5. Az iskolaszék az iskola közösségeivel az iskolaszék teljes jogú tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot.
6. Az iskolaszék tagjai rendszeres időközönként – évente legalább 2 alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviseltek az iskolaszék tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait az iskolaszék felé továbbítani.
7. Az iskolaszék ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:
  - az intézmény vezetője,
  - diákönkormányzat vezetője
8. Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az intézmény vezetője rendszeresen – évente legalább 2 alkalommal – köteles tájékoztatni az iskolaszéket.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az intézmény vezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az közösségi nevelés órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskolavezetéshez, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.
4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztályfőnököknek ki kell kérniük;

- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
  7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
    - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
    - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
    - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
    - a házirend elfogadása előtt.
  8. A diákönkormányzatot az iskolavezetéssel, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) képviseli.
  9. Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az intézmény vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az intézmény vezetője legalább félévente egyszer az intézményi szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
  - a) *Egyéni megbeszélések*

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.
  - b) *Családlátogatás*

Feladata, a gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
  - c) *Szülői értekezlet.* Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, - a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

c) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egyegy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási órák.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

3. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási órák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola vezetőségéhez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, nevelőtestületével vagy intézményi tanáccsal, illetve az iskolaszékkel.

6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az intézmény vezetőjétől, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az intézmény igazgatójánál;
  - az igazgatóhelyettesénél;
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél
  - a nevelők külön fogadóóráján órarendtől függően

1. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény vezetőségének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az intézmény fenntartójával és működtetőjével: Ceglédi Tankerületi Központ /2700 Cegléd, Malom tér 3./
  - A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal: Polgármesteri Hivatal /2735 Dánszentmiklós, Dózsa Gy. u. 100./
  - A megyei, fővárosi pedagógiai intézettel: Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Iroda /1052 Budapest, Városház u. 5-7./
  - A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel: Mosolygó Alma Óvoda és Egységes Óvoda – Bölcsőde 2735 Dánszentmiklós, Nyárfa út 1/1.
  - A területileg illetékes nevelési tanácsadóval: Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet /2200 Monor, Deák Ferenc u. 12./

- A területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálattal: Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Ceglédi Tagintézménye /2700 Cegléd, Malom tér 3./

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató A Dánszentmiklósi Iskoláért alapítvány kuratóriumával.
- Az alábbi közművelődési intézményekkel: Művelődési és Sportház /2735 Dánszentmiklós, Dózsa Gy. u. 85./
- Az alábbi társadalmi egyesületekkel:
  - Dánszentmiklósért Egyesület /2735 Dánszentmiklós, Dózsa Gy. u. 104./
  - Nyugdíjas Klub
- Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:
  - Római Katolikus Egyház
  - Evangélikus Egyház
  - Református Egyház

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy a igazgatóhelyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn a Dánszentmiklós község által működtetett (háziorvos, gyermekorvos, védőnő, fogorvos) egészségügyi szolgálatokkal, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn az Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház Családsegítő Központ Gyermekjóléti Szolgálatával /2730 Albertirsa, Dózsa Gy. u. 23./. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.
5. Az iskola helyiségeit, épületét az igazgató döntése alapján térítésmentesen használhatják az alábbi törvényesen bejegyzett gyermek- illetve ifjúsági szervezetek, valamint társadalmi egyesületek helyi csoportjai:
  - diákönkormányzat
  - osztályközösségek
  - művészeti iskola tagozatai

Az iskola helyiségei, épületei, az igazgató döntése alapján térítés ellenében használhatóak.

6. A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi (iskolaközi) szakmai munkaközösségek munkájába:

- Alsós munkaközösség,
- Felső munkaközösség.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

---

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
  - különbözeti vizsga
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. Különbözeti vizsga letételét írhatja elő az intézmény:
  - iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként.

- Iskolánk bármely évfolyamába belépő tanulók esetén, ha a helyi tantervünkben szereplő, a beiratkozás tanévéig tanult tantárgyak éves óraszámainak összege kevesebb, mint az iskolánk helyi tantervében szereplő összeg,

Különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

6. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
7. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára jelentkezés időpontjában kell tájékoztatni,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Vizsgaidőszakok.

- Javítóvizsga: augusztus 20. - augusztus 31. között
- Osztályozó vizsga: A félévi és év végi osztályozó értekezlet előtti tanítási hét
- Pótló és különbözeti vizsga a tanév bármely napján szervezhető.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiektől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

8. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.
9. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit-és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit-és erkölcstan		SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Digitális kultúra			GYAKORLATI
Dráma és színház		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

-
1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
  2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézmény vezetője dönt.
6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

HELYI TANTERV***I. A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)*****A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÓRATERVE**

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete (a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról) alapján

Az 1-4. évfolyam óraterve

A választott kerettanterv tárgyait és kötelező minimális és választható (piros) óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyam				
<i>Műveltségi területek</i>	2020/2021. 1. évfolyam	2021/2022. 2. évfolyam	2022/2023. 3. évfolyam	2023/2024. 4. évfolyam
<i>Magyar nyelv és irodalom műveltségterület</i>				
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+2
<i>Matematika műveltségterület</i>				
Matematika műveltségterület	4+1	4+1	4	4
<i>Etika/Hit-és erkölcsstan műveltségterület</i>				
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
<i>Természettudomány és földrajz műveltségterület</i>				
Környezetismeret			1	1
<i>Idegen nyelv műveltségterület</i>				
Első idegen nyelv/angol				2
<i>Művészetek műveltségterület</i>				
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
<i>Technológia műveltségterület</i>				
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1

<i>Testnevelés és egészségfejlesztés</i>				
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Kötelező alapóraszám</i>	22	22	22	23
<i>Szabadon tervezett órakeret</i>	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25

A szabadon tervezhető órakeretet a következőképpen használtuk fel (a táblázatban piros színnel jelölve)

- 1-2. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, illetve a matematika tantárgyak óraszámait emeltük meg 1-1 órával
- 3-4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy órszáma került 2-2 órával emelésre

A fenti tantárgyak megnövelt óraszámait a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására és megszilárdítására, kompetenciák fejlesztésére használjuk fel.

A fenti óraterv a 2020/2021. évtől kezdődően, felmenő rendszerben kerül bevezetésre, teljes egészében a 2023/2024. tanévet érinti, addig kerül kivezetésre az 51/2012. EMMI rendelet által meghatározott kerettantervek óraterve.

Az 5-8. évfolyam óraterve

A választott kerettanterv tárgyait és kötelező és választott (piros) óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza

<i>Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyam</i>				
<i>Műveltségi területek</i>	2020/2021.	2021/2022.	2022/2023.	2023/2024.
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
<i>Magyar nyelv és irodalom műveltségterület</i>				
Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3+1	3
<i>Matematika műveltségterület</i>				
Matematika műveltségterület	4	4+0,5	3	3+1
<i>Történelem és állampolgári ismeretek</i>				
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret	1			
<i>Etika/Hit-és erkölcsstan</i>				

Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1
<i>Természettudomány és földrajz műveltségterület</i>				
Természettudomány	2	2		
Kémia			<i>1+0,5</i>	2
Fizika			<i>1+0,5</i>	2
Biológia			2	<i>1+0,5</i>
Földrajz			2	1+0,5
<i>Idegen nyelv műveltségterület</i>				
Első idegen nyelv/angol	3	3	3	3
<i>Művészetek műveltségterület</i>				
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház		<i>1</i>		
<i>Technológia műveltségterület</i>				
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
<i>Testnevelés és egészségfejlesztés</i>				
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
<i>Kötelező alapóraszám</i>	27	26	28	28
<i>Szabadon tervezett órakeret</i>	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30

A szabadon tervezhető órakeretet a következőképpen használtuk fel:

- Az 5. évfolyamon tanítjuk a Hon-és népismeret tantárgyat.
- A 6. évfolyamon tanítjuk a Dráma és színház tantárgyat, valamint a matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyak óraszámát emeltük 0,5-0,5 órával.
Az órákat gyakorlásra, megszilárdításra használjuk.
- A 7-8. évfolyamon a **természettudomány** és földrajz műveltségterület tantárgyait emeltük 0,5-0,5 órával, melyet minden tantárgy esetében gyakorlásra, kompetenciák fejlesztésére, megszilárdításra használunk.

Az óratervezésére a 2020/2021. tanévben kerül sor az 5. évfolyamot érintően, majd a 2023/2024. tanévben érint valamennyi évfolyamot.

A kerettantervek közül valamennyi tantárgyra vonatkozóan a „A” változatot alkalmazzuk.

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

9. A tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli egyéb nem kötelező foglalkozások igénybevételének lehetőségeit a pedagógiai programunkban az alábbiak szerint szabályozzuk:

- Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.
- Ezek heti időkerete - osztályonként - a jogszabályban meghatározottak szerint alakul.

Foglalkozások megnevezése:

- napközis és tanulószobai foglalkozás
- szakkör, érdeklődési kör, önképző kör, énekkar, művészeti csoport (diákkör)
- iskolai sportkör
- tanulmányi, szakmai, kulturális versenyek, házi bajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknap
- az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, a kulturális, illetőleg sportrendezvény.

Választható foglalkozások

A tanuló által választható foglalkozások száma (heti óraszám):

1 - 4. osztály:	2 óra
5 - 6. osztály :	3 óra
7 – 8. osztály:	4 óra

- tanulószobai foglalkozás

tantárgy	évfolyam	heti óraszám
- tollaslabda	1-8. osztály	2
- atlétika	1-8. osztály	2
- labdarúgás	1-4. osztály	2

- labdarúgás	5-8. osztály		2
- túra	1-8. osztály		1
- tömegsport,	1-8. osztály		1
- kézműves	1-8. osztály		1
- angol nyelv	1-2-3. osztály		2
- angol nyelv	5-8. osztály		2
- színjátszás	5-8. osztály		1
- digitális kultúra	4-8. osztály		1
- felzárkóztató	6. osztály	matematika	1
- felzárkóztató	6. osztály	magyar	1
- középiskolai előkészítő	7-8. osztály	matematikából	1
- felzárkóztató	7-8. osztály	matematika	1
- középiskolai előkészítő	7-8. osztály	magyarból	1
- felzárkóztató	7-8. osztály	magyarból	1
- környezetvédelem	1-8. osztály		1
- úszás (önköltséges)	1-8. osztály		1
- film-és médiaismeret	7-8. osztály		1
- sakk szakkör	1-8. osztály		1
- Ha-ho hagyomány és népismeret	3-8. osztály		1
- énekkar	2-8. osztály		2
-			

Választható tantárgyak – pedagógusválasztás szabályai

Pedagógus választásra intézményünkben nincs lehetőség. A foglalkozást vezető pedagógust a főigazgató bízza meg. A választható tantárgyak, továbbá ezek esetében a pedagógus választás intézményünkben nem releváns.

A választható foglalkozásokkal kapcsolatosan felmerülő egyéb költségek a szülőket terhelik. (Az eszközjegyzékben felsorolt eszközökön túl.)

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához,

amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek, amelyet a NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTER hivatalos tankönyvvé nyilvánított.

2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat, ének-zene**.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
6. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

---

1. Az ismeretek számonkérésének formái

A tanulói tudásszint ellenőrzésének, értékelésének módja a tanév során:

- Diagnosztikus mérést, értékelést kell végezni
  - 1. évfolyam kezdetén, adottságok, készségek, képességek feltérképezése a fejlesztési irányok meghatározása érdekében.
  - A tanítási év kezdetén minden osztályban (információ mérés, tájékoztató jellegű).

- Cikluszáró mérés 2., 4. és 6. osztály végén. Értékeléssel zárul. Célja: információszerzés, hogy a tanulók milyen szinten sajátították el a továbblépéshez szükséges ismereteket. (Nem használható fel az év végi érdemjegy kialakításánál).
- Tájékozódó jellegű információgyűjtés – a tanulás folyamatában több alkalommal – fejlesztő, tanulást segítő szöveges értékelés.
- Formatív értékelést, vagy tanulásfejlesztő mérést, értékelést a pedagógusoknak a tanév során folyamatosan végezni kell:
  - Spontán és tervezett megfigyelés
  - Szóbeli tudásszint mérés
  - Az ismeretek írásban történő kontrolálása (pl. röpdolgozat- egy leckéből ismétlő kérdések, ezek számát nem korlátozzuk./
Az egyéni és csoportteljesítmény figyelemmel kísérése, vizsgálata.
  - Tantárgyi feladatlapok alkalmazása.
  - Tájékoztatók, tudakozók.
- Szummatív értékelést (összegző értékelést) kell alkalmazni:
  - Témazáró dolgozatok. /íratását alsó tagozatban 1, 5-8. osztályban napi 2 alkalomra korlátozzuk/
  - Az adott tantárgy befejezése (kifutása) után, kivétel az egyéves tantárgyak, pl. hon-és népismeret, dráma-és színház és a készségtantárgyak.
  - Az idegen nyelvet tanulók nyolcadik osztály végén szaktanár által összeállított mérésben adnak számot tudásukról.
A NAT előírásának megfelelően a 6. évfolyam **kimeneti szintje: A1 szint.**
A közös EURÓPAI REFERENCA I KERET által meghatározott nyelvi szint (Alapszintű nyelvhasználó), ami alapfokú nyelvtudást jelent.
A NAT előírásának megfelelően a 8. évfolyam **kimeneti szintje: A2 szint.**
Törekedni kell arra, hogy a legkiemelkedőbb tanulók alapfokú nyelvvizsgát tegyenek.

A tanulók írásbeli beszámolásának formái, összefoglaló táblázat:

Forma	Tananyag	Előzetes jelzés
diagnosztizáló felmérés százalékos értékelés, százalékos értékelés, fejlesztő, tanulást segítő szöveges értékelés (nem használható fel az év végi érdemjegy kialakításánál)	Előző tanév anyaga	Nincs előzetes jelzés
írásbeli felelet - röpdolgozat	Előző óra/órák anyaga	Nincs előzetes jelzés
felmérő jellegű témazáró érdemjegy, 1. és 2. évfolyamon - százalékos értékelés, szöveges értékelés	Tanmenetben egy tartalmi egység	Egy héttel előtte
témazáró dolgozat érdemjegy, 1. és 2. évfolyamon - százalékos értékelés, szöveges értékelés	Tanmenetben egy tartalmi egység	Egy héttel előtte
év eleji, félévi és év végi felmérés - érdemjegy, 1. évfolyamon és 2. évfolyamon első félévig - százalékos értékelés, szöveges értékelés	Kijelölt anyag (egész évi)	Kettő héttel előtte
gyűjtőmunka házi dolgozat, projekt - érdemjegy vagy szöveges értékelés	Megbeszélés, kijelölés szerint	Legalább egy héttel előtte
Kompetencia mérés- három havonta - érdemjegy, 1-2. évfolyamon százalékos értékelés, szöveges értékelés	Kompetencia feladatok	Egy héttel előtte

Diagnosztizáló tájékozódó információgyűjtés- folyamatában alkalommal- tanulást értékelés	mérés, jellegű a tanulás több fejlesztő, segítő szöveges	A tanulás folyamatában több alkalommal	Egy héttel előtte
--	--	---	-------------------

2. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Minden tanulónak legalább kétszer kell felelnie szóban egy féléven belül:

az ének-zene, a rajz, az digitális kultúra, a technika és tervezés tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

3. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulást támogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdet követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

A második évfolyamon év végén, a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük, melyet az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

A tanulók értékelése

Az iskolában folyó nevelő – oktató munka tágabb értelemben vett célja, hogy minden tanuló saját lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi, erkölcsi és testi fejlődésében egyaránt. A szűkebb értelemben vett cél, hogy a kialakított mérési, értékelési rendszerben mérjük fel, hogy az iskola tanulói az adott évfolyamon, illetve a meghatározott mérési szakaszban hogyan tettek eleget az iskola helyi tantervében előírt követelményeknek.

Nagy hangsúlyt fektetünk a diagnosztikus és a fejlesztő értékelés szerepére és jelentőségére. Ismernünk kell a kiinduló állapotot ahhoz, hogy megfelelően tervezni tudjuk a folyamatos fejlesztést.

Az ellenőrzés-értékelés lehetséges módjaiban a pedagógusok szabadon dönthetnek, de bizonyos alapelvek betartása mindenkire kötelező.

Az iskola értékelésének alapelvei

- A gyermekek és a szülők számára ismert, elfogadott, érthető.
- Személyre szóló, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú.
- Objektív.
- Sokszínű, serkentő, ösztönző hatású.
- Folyamatos, rendszeres.
- Ismeretekre és azok alkalmazására, tevékenységre irányuló.
- Következetes, szakszerű, tárgyilagos és felelősségteljes.
- A fejlesztési követelményekhez, továbbhaladás feltételeihez igazodó.
- Változatos (szóbeli, írásbeli, szöveges, második évfolyam. elejétől osztályzattal, érdemjeggyel történő).
- Az ismeretek, készségek értékelésén túl a tanulók képességeire és egész személyiségük fejlődésére vonatkozik.
- A tanulók mechanikus emlékezetén kívül az okkereső, problémamegoldó gondolkodásukról is szól.
- Nem lehet a fegyelmezés, retorzió eszköze.
- Hangsúlyozzuk a megfelelő légkör megteremtésének fontosságát.

A **KRÉTA elektronikus naplóban**. A szöveges értékelés alapját az OM ajánlott mondatbankjai adják.

4. A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egységes értékelés érdekében félévkor és év végén a következő kerekítési szabály alkalmazandó:

0-1,64	elégtelen
1,65-2,64	elégséges
2,65-3,64	közepes
3,65-4,64	jó
4,65-5	jeles

Megjegyzés: rendkívüli esetben méltányosság gyakorolható, figyelembe véve a tanuló szorgalmát, aktivitását, egyéb eredményeit.

- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)**.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az Tájékoztató füzetten keresztül. Az Tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja. A 2019/2020-as tanévtől a szülők csak az e-naplón keresztül követhetik nyomon gyermekeik tanulmányi előmenetelét.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását és a külföldről érkező tanulók bizonyítványában szereplő jegyek magyarországi osztályzatra történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-30 %:	elégtelen (1)
31-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Minden írásbeli jellegű számonkérés esetén ez az átváltási szabály alkalmazandó.

- A tartalmi szakaszhatároknál adott jegyek (ún. témazárók), súlyuknak megfelelően piros színnel kerülnek be az e-naplóba, súlypontozásuk: 200% (a többi írásbeli számonkérést 100%- ban vesszük figyelembe, a szóbeli felelettel együtt). A tantárgyi tanévzáró mérés érdemjegye a témazáró jegynek megfelelő jelölésű és súlypontozású.
- Az év elején végzett tájékoztató jellegű mérés százalékos értékelését kell beírni és nem számíthat bele az év végi érdemjegy számításába.
- Minden más módon szerzett évközi jegy kék színnel, 2 havonta egy kompetenciajegy pedig zöld színnel kerül beírásra.
- A röpdolgozat egy leckéből (ismétlő kérdésekkel). Ezek számát nem korlátozzuk.
- A témazáró dolgozatok íratását alsó tagozatban 1, 5-8. osztályban napi 2 alkalomra korlátozzuk.

A tanuló magasabb évfolyamba való lépésének feltétele, hogy teljesítse a választott kerettanterv tantárgyi követelményeinek a minimum szintjét.

A tanuló szülei külön értesítést kapnak félévzárás és évvégzárás előtt egy hónappal, ha a tanuló valamely tantárgyból, tantárgyakból érdemjegyei, teljesítménye alapján a tantervi követelményeknek előreláthatólag nem tesz eleget.

9. Ha a tanuló az első évfolyamon 250 óránál többet mulasztott, s minősítő vizsgán nem felelt meg, s ezért évet kell ismételnie, vagy ha a szülő kérésére ismételt évet munkáját osztályfőnöke az év végén szöveges formában értékeli a tanuló részére kiadott iskolalátogatási bizonyítványon.
- Idegen nyelvből negyedik év végétől alkalmazzuk az osztályozást.
  - 5-8. évfolyamon a magatartás és szorgalom értékelése havonta történik munkaközösségi megbeszélésen.
  - Tantárgyi osztályzat kizárólag a tanuló szóbeli, írásbeli, gyakorlati teljesítményéért adható.
  - Az órai munkát, aktivitást a tanár jó ponttal, vagy más szimbolikus eszközzel, esetenként jeles érdemjeggyel jutalmazhatja. A nem megfelelő színvonalú órai munkáért, vagy ha a tanuló nem készítette el a házi feladatot, fekete pont jár.
  - A tantestület által egységesen alkalmazott szimbólumok:
    - 1. évfolyam: figurális
    - 2-8. évfolyam: piros és fekete pont

Az átszámítást a tanító, és a szaktanár egyénileg végzi.

10. Az értékelés rendszeressége a tanév során

- Az eljárás ciklusának meghatározása elsősorban az adott nevelőtől és tanulócsoporttól függ, de alapkövetelmény:
- Heti 1-2 órás tantárgynál – havi 1 jegy
- Heti 3-4 órás tantárgynál – havi 2 jegy
- Egy-egy összefüggő tematikus egység befejezése után a témazáró dolgozatot meg kell írítani.
- A magatartás és szorgalom jegyeket a tárgyhónapot követő héten meg kell állapítani az 5-8. évfolyamokon.
- „Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.”

11. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

12. Az iskola minden évfolyamán a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén szóvegesen értékeli a fentebb lévő 11. pontban meghatározottak szerint.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

13. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;

- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

14. Az iskola minden évfolyamán a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni. Az iskola minden évfolyamán a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén szövegesen értékeli a fentebb meghatározottak szerint.

15. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
  - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
  - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
  - munkavégzése pontos, megbízható;
  - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
  - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
  - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
  - a tanórákon többnyire aktív;
  - többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; - taneszközei tiszták, rendezettek.
- c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:
- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
  - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
  - felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
  - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
  - önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
  - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
  - tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
  - feladatait többnyire nem végzi el;
  - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
  - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
  - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,

- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

18. Az iskolai jutalmazás formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

c, A tanév végén az alábbi díjakat adjuk:

- Arany Penna, a szép füzetvezetésért,
- Közösségért végzett munkáért,
- Legtöbb ötöst szerző tanulónak,
- Kiváló sportteljesítményért,
- Legsorgalmasabb tanulónak.

d, Az egyes tanévek végén, valamint a négy és nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

e, Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki/igazgatói dicséretben részesülnek.

f, Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.

g, Öt igazgatói dicséret esetén nevelőtestületi dicséretben részesülnek a tanulók. h, A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

19. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

20. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

21. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- ügyeletes tanári figyelmeztetés
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

22. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

23. A tanuló súlyos köteleességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos köteleességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;

- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

24. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

25. Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A mérést, értékelést összefoglaló táblázat

<u>Időpont</u>	<u>Módszer</u>	<u>A feladatot elvégzi</u>
1. osztály év eleje	adottságok, készségek, képességek feltérképezése (diagnosztikai vizsgálat)	1. osztályos nevelők
2. osztály tanév vége	matematika, értő olvasás, diagnosztikai mérése	2. évfolyamon tanító nevelők
4. osztály tanév vége	cikluszáró mérés (értő olvasás,	4. évfolyamon tanító
6. osztály tanév vége	kompetencia mérés matematika, értő olvasás, idegen nyelv	beosztott tanárok
8. osztály tanév vége	kompetencia mérés matematika, értő olvasás, idegen nyelv	beosztott tanárok
8. osztály tanév vége	írásbeli-szóbeli vizsga angol nyelvből lehetőség szerint nyelvvizsga	3 fős bizottság a szaktanár vezetésével
minden tanítási év	felmérő dolgozat (diagnosztikai mérés)	tanítók, szaktanárok

kezdetén, valamennyi elméleti tantárgyból	értékelés %-ban, az e-naplóba be kell írni	
minden tanítási év végén, valamennyi elméleti tantárgyból	tanévvégi mérés (szummatív mérés) érdemjeggyel értékelve (piros színnel)	tanítók, szaktanárok
a tanítási év során folyamatosan	formatív értékelés: - szóbeli feleltetések - írásbeli vizsgálatok - feladatlapok alkalmazása - az egyéni és csoportteljesítmények állandó megfigyelése szummatív értékelés: - témazáró dolgozatok (egy tematikus egység lezárásaként) piros színnel jelölve - kompetencia jegy 2 havonta valamennyi elméleti tantárgyból, zöld színnel jelölve	tanítók, szaktanárok

Pontozás: 5 vagy 10 darab piros pont 5-ös

5 vagy 10 darab fekete pont 1-es, a tantárgy óraszámának megfelelően.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai fittségének mérését a módosított 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletnek megfelelően, az adott tanév rendjében meghatározott időpontban végezzük el az ezt szolgáló NETFIT® rendszerrel.

A NETFIT 4 fitsségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két, illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába. A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fitsségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

9.1. A felmérésre szolgáló próbarendszer

Általános ajánlások a méréssel kapcsolatban:

- o a próbák minden korosztály számára egységesek;
- o a felméréseket 5.-től 8. osztályig a testnevelő tanárok végzik
- o a tesztekét évente egyszer, a második félévben végezzük el
- o a tanulóknak megfelelő pihenőidőt kell adni a tesztek között;
- o a végrehajtási körülmények minden tanulónál ugyanolyanok legyenek;
- o a teszt eredményét minden tanuló személyre szólóan megismerheti

9.2. Általános szempontok a méréshez:

- o a tanulók a gyakorlatokat sportfelszerelésben hajtják végre;
- o valamennyi tesztet a tornateremben, tornaszobában, illetve az udvaron vagy a sportcentrumban hajtják végre a tanulók;
- o a tanulók kellő gyakorlás után végzik el a tesztekét; o a tesztek között a tanulók pihenjenek

9.3. A méréshez szükséges technikai feltételek:

- o mérési útmutató,
- o hanganyag az ingafutás, hasprés és fekvőtámasz gyakorlatokhoz,
- o oktató DVD
- o tesztek lebonyolításhoz szükséges eszközök (mérleg, testmagasságmérő, hajlékonyságmérő eszköz, kézi szorítóerő-mérő, mérőcsík, 20 m-es szalag, bioimpedancia-analizátor)

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

---

Házi feladat szabályai

A tanulók nemzeti köznevelési törvényből, és az intézmény házirendjéből is fakadó kötelessége a tanulás. A tananyag tanórai feldolgozása mellett a tanulók számára fontos az otthoni tanulás, gyakorlás, felkészülés. A pedagógusok a tanulók tananyag elsajátításának érdekében szóbeli és írásbeli házi feladatot adhatnak.

Cél:

Az önálló tanulás és ismeretszerzés módszereinek elsajátíttatása, az állandó önművelés igényének és készségeinek megalapozása. A tanulás gazdaságos, képességekhez mérten eredményes, kedvvel végzett tevékenység kialakítása. Feladat:

- A személyiség optimális fejlesztése.
- Az ismeretek megértését előkészítő, rögzítő, megszilárdító, gyakorló tevékenység végzése
- A tanulási szokások, tevékenységek fejlesztése.
- Tanulási technikák elsajátítása.
- Tanulási módszerek kiválasztása.

Az iskolai házi feladat adásával nevelési szándékunk:

- A házi feladat adásával erősíteni kívánjuk az órákon megtanultakat.
- Fejleszteni akarjuk az adott témában a tanulók készségeit, képességeit.
- Az új anyagot, ismereteket kívánjuk a feladattal előkészíteni.

A feladatadás gyakorisága:

- Minden egyes tanítási órához kapcsolódóan adható. Ez alól kivételt képez a KAP program során bevezetett DFHT módszerét alkalmazó tanórák.
- Nagyobb terjedelmű írásbeli munkát (fogalmazás készítése, esszéírás) hosszabb határidővel lehet adni.
- Hétvégén sem adható több házi feladat, mint a hét többi napján.

Csak olyan házi feladat adható, amelynek előkészítése a tanórán már megtörtént. A tanítási szünetek idejére a tanulók a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl, nem kapnak sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot.

A tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.

A házi feladatokat a tanár és a tanító saját módszereivel ellenőrzi.

A házi feladat elkészítését a napközi otthonban a napközis nevelő ellenőrzi.

A napközi otthonos tanulók közül, akik a szabadon választható, kötelező vagy művészeti iskolai elfoglaltságuk miatt nem tudták elvégezni a napköziben a házi feladatot, azoknak azt otthon kell elkészíteniük.

Az írásbeli házi feladatok mennyisége: elsőtől a negyedik évfolyamig tantárgyanként nem haladhatja meg az egy füzet oldalt, ötödiktől nyolcadikig a két oldalt a füzetben. Az írásbeli elvégzésének hiánya a szaktárgyi osztályzat megállapításánál figyelembe vehető. **A szóbeli házi feladatok mennyisége:** a következő órára a szóbeli mennyisége a tanmenetben előírt tanórai anyag lehet, amit a következő órán számon kérhet a pedagógus. Amennyiben a tanuló

hiányzott, a tananyag pótlására időt kell hagyni. Hosszabb hiányzás vagy memoriter esetében a szaktanár határozza meg a végső időpontot, ami semmiképpen nem lehet a következő óra.

Kompetencia

Az iskola céljai, feladatai különös tekintettel a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát

- egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz,
- másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. **Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.**

A KULCSKOMPETENCIÁK

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztése az egyes tantárgyakban, a tantárgyak helyi tanterveiben található. (6. számú melléklet).

Anyanyelvi kommunikáció - A kommunikációs kompetenciák - anyanyelvi kommunikáció
Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben, és a szabadidős tevékenységekben.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
Anyanyelvi kommunikáció	A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok teljes skáláján – a munkahelyen, otthon és a szabadidőben.	<p>Az alapszókincs, a funkcionális nyelvtan és stílusok, valamint a nyelvi funkciók biztos ismerete.</p> <p>A verbális interakció különféle típusainak (beszélgetés, interjú, vita stb.) és a különféle beszélt nyelvi stílusok és regiszterek fő jellemzőinek ismerete.</p> <p>A kommunikációban használt</p>	<p>Különböző üzenetek közlése írásban és szóban, illetve azok megértése vagy másokkal való megértetése változatos helyzetekben, különböző céllal. A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó különböző szóbeli üzenetek meghallgatását és megértését, valamint a tömör és világos beszédet foglalja magában.</p> <p>Idetartozik az üzenetátadás sikerességének megfigyelése, valamint</p>	<p><i>Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása, felismerve, hogy az anyanyelv a személyes és a kulturális gazdagodás egyik lehetséges forrása. Mások véleményeinek és érveinek nyitott módon történő megközelítése, konstruktív, kritikai párbeszéd folytatása. A nyilvánosság előtti magabiztos megszólalás. A helyes szó-, illetve nyelvhasználaton túl törekvés az esztétikus kifejezésmódra.</i></p> <p><i>Az irodalom szeretetének elsajátítása.</i></p> <p><i>A kultúrák közötti kommunikáció iránti pozitív attitűd kialakítása.</i></p>

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
		<p>paralingvisztikai eszközismerete (a beszédhang minőségével kapcsolatos jellemzők, arckifejezések, testtartás és gesztusok rendszere).</p> <p>Az irodalmi szövegfajták (mese, mítosz, legenda, vers, lírai költemény, dráma, novella, regény) és fő jellemzőik, valamint a nem irodalmi szövegfajták (önéletrajz, pályázat, beszámoló, cikk, esszé, beszéd stb.) és fő jellemzőik ismerete.</p>	<p>beszélgetések változatos kommunikációs kontextusokban történő kezdeményezése, folytatása és befejezése is.</p> <p>Különböző szövegek olvasása és megértése a különböző céloknak (információszerzés, tanulás vagy szórakozás) és szövegtípusoknak megfelelő olvasási stratégiák alkalmazásával.</p> <p>Különböző típusú és különféle célokat szolgáló írott szövegek alkotása. A szövegalkotás folyamatának nyomon követése (a vázlatkészítéstől az átolvasásig).</p> <p>Írásbeli információk, adatok</p>	

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
		<p>Az írott nyelv fő jellemzőinek az ismerete (hivatalos, hétköznapi, tudományos, zurnalisztikai, bizalmas stb.)</p> <p>A nyelv és a kommunikációs formák időhöz, földrajzi, társadalmi és kommunikációs környezetéhez való kötöttségének és változatosságának felismerése.</p>	<p>és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása a tanulás során, a tudás szisztematikus rendszerezése. A fontos információk kiszűrése a szövegértés, beszéd, olvasás és írás során.</p> <p>Saját érvek meggyőző módon történő megfogalmazása szóban és írásban, valamint mások írásban és szóban kifejtett nézőpontjainak a teljes mértékű figyelembevételé.</p> <p>Komplex szövegek (előadások, beszélgetések, utasítások, interjúk, viták) alkotásához, előadásához vagy megértéséhez használt</p>	

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
			segédeszközök (pl. jegyzetek, vázlatok, térképek) alkalmazása.	

Idegen nyelvi kommunikáció - A kommunikációs kompetenciák – Idegen Nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttéré, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
Idegen nyelvi kommunikáció	Az idegen nyelvi kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő	A szókincs, a funkcionális nyelvtan, az intonáció és a kiejtés ismerete. A verbális interakció különféle	Szóbeli üzenetek meghallgatása és megértése a kommunikációs helyzetek megfelelő körében (ismerős, a személyes	<i>A kulturális különbségek iránti fogékonyság, a sztereotípiák elutasítása. Érdeklődés és kíváncsiság a nyelvek iránt általában (beleértve a szomszédos országok</i>

	<p>megértésének, kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok megfelelő skáláján – a munkahelyen, otthon, a szabadidőben, az oktatásban és képzésben – az anyanyelvtől különböző nyelve(ke)n, illetve az iskola tanítási nyelvén az egyéni igények és szükségletek szerint.¹⁶</p>	<p>típusainak az ismerete (személyes és telefonon történő beszélgetés, interjú stb.).</p> <p>Az irodalmi és nem irodalmi szövegfajták megfelelő körének ismerete (novella, vers, újság- és folyóiratcikk, honlap, útmutató, levél, rövid beszámoló stb.).</p> <p>A különböző beszélt és írott nyelvi stílusok és regiszterek (hivatalos, hétköznapi, zurnalisztikai, bizalmas stb.) fő jellemzőinek ismerete.</p> <p>A társadalmi konvenciók és kulturális</p>	<p>érdeklődési körhöz vagy a mindennapi élethez kapcsolódó témákról).</p> <p>Beszélgetés kezdeményezése, folytatása és befejezése ismerős, a személyes érdeklődési körhöz vagy a mindennapi élethez kapcsolódó témákról.</p> <p>Különféle témákról szóló, nem szakszövegnek minősülő, illetve – egyes esetekben – ismert területhez tartozó témáról szóló, szakszövegnek minősülő írott szövegek olvasása és megértése, valamint különböző típusú és külöfféle célokat szolgáló írott szövegek alkotása megfelelő helyzetekben.</p> <p>Segédeszközök (pl. jegyzetek, ábrák,</p>	<p>nyelvét, a régióban beszélt nyelveket, a kisebbségi vagy klasszikus nyelveket, a jelnyelvet stb.) és a <i>kultúrák közötti kommunikáció</i> iránt.</p>
--	--	--	---	---

		<p>szempontok, valamint a nyelvföldrajzi, társadalmi és kommunikációs környezethez való kötöttségnek és változatosságnak a felismerése.</p>	<p>térképek) megfelelő használata szóbeli és írásbeli szövegek (beszélgetés, útmutató, interjú, beszéd stb.) megértéséhez vagy alkotásához.</p> <p>A nyelvtanulást szolgáló önálló tevékenységek megfelelő körének kezdeményezése és folytatása.</p> <p>A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassa alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg.</p> <p>Képekre, ábrákra, hanganyagokra,</p>	
--	--	---	--	--

			szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.	
--	--	--	--	--

Matematikai kompetencia - /Matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
Matematikai kompetencia	A legalapvetőbb szinten a	A számok és mértékegységek	A matematikai kompetencia	Törekvés a „számoktól való félelem”

	<p>matematikai kompetencia¹⁷ az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a százalékok és a törtek használatának képességét foglalja magában fejben és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából. Egy magasabb fejlettségi szinten a matematikai kompetencia¹⁸ a matematikai gondolkodásmód (logikus és térbeli gondolkodás) és a valóság magyarázatára és leírására</p>	<p>biztos ismerete és a mindennapi kontextusokban való használata, amely a számtani alpműveletek és a matematikai kifejezésmód alapvető formáinak – a grafikonoknak, képleteknek és statisztikáknak – az ismeretét foglalja magában.</p> <p>A matematikai kifejezések és fogalmak biztos ismerete a legfontosabb geometriai és algebrai tételeket is beleértve.</p> <p>A matematika segítségével megválaszolható kérdésfajták ismerete és megértése.</p>	<p>alapelemeinek alkalmazása összeadás és kivonás, szorzás és osztás, százalékok és törtek, mértékegységek a mindennapi életben felmerülő problémák megközelítése és megoldása során, mint például:</p> <p>a háztartási költségvetés kezelése (a bevételek és a kiadások kiegyensúlyozása, tervezés, megtakarítás); a vásárlás (árak összehasonlítása, mértékegységek, árérték arány ismerete); az utazás és a szabadidő (távolság és utazási idő közötti összefüggés felismerése,</p>	<p>leküzdésére.</p> <p>Hajlandóság a számtani műveletek használatára a mindennapi munkában és a háztartásban adódó problémák megoldására. Az igazságnak, mint a matematikai gondolkodás alapjának tisztelete.</p> <p>Törekvés az állítások alátámasztására szolgáló indokok keresésére. Hajlandóság mások véleményének érvényes (vagy nem érvényes) indokok vagy bizonyítékok alapján történő elfogadására, illetve elutasítására.</p>
--	---	--	--	--

	<p>egyetemesen használt matematikai kifejezőmód (képletek, modellek, geometriai ábrák, görbék, grafikonok) használatára való képesség és készség az adott kontextusnak megfelelően.</p>		<p>pénznemek és áruk összehasonlítása). A mások által előadott indoklás követése és értékelésre és az indoklás alapgondolatának felismerése (különösen bizonyítás esetén) stb.</p> <p>A matematikai jelek és képletek használatára, a matematika nyelvének dekódolása és értelmezése, valamint a matematika nyelve és a természetes nyelv közötti összefüggések felismerése. A matematika segítségével történő és a matematikáról szóló kommunikáció.</p> <p>Matematikai gondolkodás és érvelés, a matematikai</p>	
--	---	--	--	--

			<p>gondolkodásmód elsajátítása: absztrakció és általánosítás, ha a kérdés megköveteli, matematikai modellezés, azaz (modellek elemzése és készítése) meglévő modellek használata és alkalmazása a feltett kérdés megválaszolásához.</p> <p>Matematikai feladatok, jelenségek és szituációk különféle leírásainak, ábrázolásainak megértése és alkalmazása (jelentés megfejtése, értelmezése és az ábrázolásmódok közötti különbségtétel), valamint a leírás- és ábrázolásmódok közötti választás és váltás az adott helyzet követelményeinek megfelelően. A kritikai</p>	
--	--	--	--	--

			<p>gondolkodásra való hajlam; különböző matematikai állítások (pl. állítás és feltevés) megkülönböztetése; matematikai bizonyítások megértése, fogalmak alkalmazási körének és korlátainak a felismerése.</p> <p>Segédeszközök és egyéb eszközök (köztük informatikai eszközök) használata</p>	
--	--	--	--	--

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lejárló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
Természettudományi kompetencia	A természettudományi kompetencia azoknak az ismereteknek és módszereknek a használatára való képesség és készség, amelyekkel a természettudományok a természeti világot magyarázzák. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak az alkalmazása a természeti környezet átalakításában az ember felismert igényeire vagy szükségleteire válaszolva.	A természeti világ, a technológia és a technológiai eszközök és folyamatok alapelveinek az ismerete. A technológia és más területek – tudományos fejlődés (pl. az orvostudományban), társadalom (értékek, erkölcsi kérdések), kultúra (pl. a multimédia) és a környezet (környezetszennyezés, fenntartható fejlődés) – közötti összefüggések megértése.	A technológiai eszközök és gépek, valamint tudományos adatok és megállapítások felhasználása, illetve az azokkal való munka valamilyen cél vagy következtetés elérése érdekében. A tudományos kutatás lényegi jellemzőinek felismerése. Következtetések és a kidolgozásukhoz vezető gondolatmenet ismertetése.	Érdeklődés a tudomány és a technológia iránt, azok kritikai értékelése, ideértve a biztonsággal kapcsolatos és az etikai kérdéseket is. A tényszerű adatok pozitív, ám kritikus szemlélete és annak felismerése, hogy a következtetések levonása egy logikai folyamat eredménye. Nyitottság a tudományos ismeretszerzésre és érdeklődés a tudomány, valamint a tudományos vagy műszaki pályák iránt.

Digitális kompetencia - A digitális kompetenciák A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A digitális kompetencia az elektronikus média magabiztos és kritikus alkalmazása munkában, szabadidőben és a kommunikáció során. E kompetencia a logikus és kritikus gondolkodáshoz, a magas szintű információkezelési készségekhez és a fejlett kommunikációs készségekhez kapcsolódik. Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos készségek a legalapvetőbb szinten a multimédiás technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét foglalják magukban.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
Digitális kompetencia - A digitális kompetenciák	A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak (ITT)18 magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Ezek a	Az ITT természetének és a mindennapi élet különféle kontextusaiban betöltött szerepének, illetve lehetőségeinek alapos ismerete, amely magában foglalja: a legfontosabb számítógépes	Mivel az információs társadalom technológiáinak alkalmazására egyre több lehetőség van a mindennapi életben, így a tanulásban és a szabadidőben, a szükséges készségek a következők: elektronikus információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és	Hajlandóság az ITT használatára az önálló és a csapatban végzett munka közben, kritikai és reflektív szemlélet alkalmazása a rendelkezésre álló információk értékelése során. Pozitív viszonyulás az internet-használathoz és fogékonyság a világháló biztonságos és <i>felelős</i> használata iránt, beleértve a személyes szféra és a kulturális különbségek tiszteletben tartását is. Érdeklődés a <i>látókör</i> <i>szélesítése</i> érdekében történő ITT-

	<p>kompetenciák a logikai és kritikai gondolkodással, a magas szintű információkezelési készségekkel és a fejlett kommunikációs készségekkel állnak kapcsolatban. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását,</p>	<p>alkalmazások, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információtárolás és -kezelés ismeretét; az internet és az elektronikus kommunikáció (e-mail, videokonferencia, egyéb hálózati eszközök) használata által nyújtott lehetőségek, valamint a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerését; az ITT felhasználási lehetőségeinek az ismeretét a személyiség</p>	<p>feldolgozása (létrehozása, rendszerezése, a fontos és nem fontos, szubjektív és objektív, a valóságos és a virtuális közötti különbségtétel), valamint szisztematikus módon történő felhasználása; a megfelelő segédeszközök (prezentációk, grafikonok, táblázatok, térképek) használata összetett információk létrehozása, bemutatása vagy értelmezése céljából; internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, pl. vitafórumok és elektronikus levelezés használata; az ITT használata a kritikai</p>	<p>használat iránt kulturális, társadalmi és szakmai célú közösségekben és hálózatokban való részvétel révén.</p>
--	---	---	--	---

	<p>valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.</p>	<p>kiteljesítését, a társadalmi beilleszkedést és a foglalkoztathatóságot elősegítő kreativitás és újítás terén; a rendelkezésre álló információk megbízhatóságának és érvényességének (elérhetőség/elfogadhatóság) alapszintű megértését és annak felismerését, hogy az ITT interaktív használata során bizonyos etikai elveket tiszteletben kell tartani.</p>	<p>gondolkodás, kreativitás és újítás szolgálatában különböző kontextusokban otthon, a szabadidőben és a munkahelyen. A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.</p>	
--	---	---	---	--

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

Kiemelt feladatunk a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indokolási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra részét képezik.

Az alapkompenciák fejlesztése és a kompetenciamérések eredményeinek javulása érdekében intézkedési tervet dolgozunk ki. A kitűzött célok végrehajtása valamennyi pedagógus feladata. Az iskolánknak az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására kell nevelnie a tanulókat, figyelembe véve az információt befogadó egyén személyiségét és a lelki egészség védelmének elősegítését. Olyan fiatalokat kell kibocsátanunk, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit **az élethosszig tartó tanulás** során.

Mindennapi életünkben megnőtt az információ társadalmi szerepe és ezzel együtt felértékelődött az információ-szerzés képessége. A tanuló érdeke az, hogy időben hozzájusson a munkájához és életvitelének alakításához szükséges információkhoz, és képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő információszerzési, -feldolgozási, -adattárolási, -szervezési és -átadási technikákat, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait.

Növekszik a vizuális kommunikáció hatása; a multimédia közvetítésével – a szavak és a szövegszerkesztés mellett – üzeneteink kifejezésére a látványszerkesztés is rendelkezésünkre áll. Az informatika mindennapi életünk szerves részévé vált.

Megváltozik a pedagógus szerepe; az ismeretátadó és az ismereteket számon kérő pedagógusból, az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, a megtalált információt értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé válik. A tanulókat fel kell készítenünk a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére.

Változik az iskola, mint szervezet szerepe is. Az önálló ismeretszerzés elérése érdekében a könyvtárhoz hasonlóan lehetővé tesszük az eszközökhöz való hozzáférést a tanórákon és a tanórákon kívül is abban a teremben, melyben a számítógépek elhelyezésre kerültek. A többi műveltségi terület és tantárgy számára is természetesen biztosítjuk a géphasználatot. Meg kell jelennie a hagyományos tanórákon túlmutató informatikával támogatott **projektmunkák**nak is.

A könyvtárhasználati nevelés és oktatás:

- Felkészítjük tanulóinkat az információs társadalom kihívásainak fogadására, az információszerzés kibővülő lehetőségeinek használatára, az információk elérésére, kritikus szelekciójára és feldolgozására; **(digitális kompetencia)**
- Tudatosítjuk a könyvtárra alapozott **önművelés** képességének kialakítását és fejlesztését a könyvtári információs rendszer, a könyvtár “forrásközpont”-ként történő használatával;
- A forrásokat komplex és alkotó módon alkalmazó tanulási technikákat és módszereket kifejlesztjük a tanulóknak; **(tanulás tanítása)**
- Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek elsajátításával tudatos, biztos használói magatartást alakítunk ki; **(digitális kompetencia)**
- Fontosnak tartjuk a könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítését a tanulók tantárgyi képzésébe, a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerzésbe és –feldolgozásba is; **(természettudományos kompetencia)**
- A forrásfelhasználás etikai szabályait elsajátítatjuk - a normakövetés követelményének elfogadtatása mellett.

A hatékony, önálló tanulás - A tanulás kompetenciái

Sok ember jön ki az iskolából, akik nem tudják használni, amit tanultak. A hatékony tanuláshoz három akadály van:

- Amiről tanul, arról nincs elképzelése, nem megfogható számára.
- Túl nagy lépésben történik haladás, vagy fontos részletek kimaradnak.
- A meg nem értett szó. Fontos a megértésen alapuló tanulás.

A hatékony tanulás első lépése a tanulási folyamat megismerése. Az ismeret először a rövid távú memóriába kerül. A rövid távú memóriából a hosszú távú memóriába ismételtetéssel, többszöri átolvasással, a régebbi ismeretek közé illesztéssel építhetjük be. Az információk aktív feldolgozására van szükség, többszörös reprezentációra, azaz a tanultak különböző összefüggésrendszerbe való beágyazására. Ugyanannak az ismeretnek a tudományos szakmai és gyakorlati-hétköznapi kontextusban való megtanítása megteremtheti az alkalmazás lehetőségét. A tudás új helyzetekben csak akkor működik, ha megfelelően transzferálható, a régebbi és az új tudás közt kapcsolat jön létre.

A munkamemóriát a feladatok megoldásához használjuk. Ebben a memóriában tároljuk a konkrét matematikai feladatok megoldásához szükséges lépéseket (pl. fejszámolás során részeredmények), ami kitartó feladatmegoldással fejleszthető.

Könnyebb megjegyezni, és később előhívni azt, amit nemcsak megértettünk, hanem utána rövid, lényegre törő formában tárolunk be az emlékezetünkbe.

A hatékony és tartós ismeretszerzés elengedhetetlen része az anyag minél alaposabb feldolgozása. A diáknak képesnek kell lenni felismerni az összefüggéseket, párhuzamokat találni, önálló következtetéseket levonni. A hatékony tanulás egyik alapvető titka, hogy a lényegre kell megtalálni és mélyen bevésseni. Azokat a szavakat kell megtalálni melyek a mondanivaló lényegét hordozzák. Ezek a kulcsszavak segítik az ismeretek összekapcsolását. A bevésés leghatékonyabb módja a rendszeres ismétlés. Az anyag ismerete nem elég, a megszerzett tudást használni is tudni kell. Mai **iskola feladata** már nem az ismeretátadás, sokkal inkább **az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása**, ezért fontos a kulcskompetenciák kialakítása: többek között **az intellektuális kompetencia (információhasználat, problémamegoldás, kritikai gondolkodás, kreativitás), személyi és szociális kompetencia (identitás, másokkal való kooperálás), kommunikációs kompetencia (kommunikációs módok, normák).**

A kulcskompetenciák fejlesztésére irányul a projekt módszer, melynek előnye, hogy hatékony a problémamegoldó és kommunikációs készségek fejlesztésében. A tanulás és megismerés élményszerűbb, különböző élmények, ismeretek integrálására alkalmas.

Különösen **fontos az együttműködő tanulás, ami a reális énkép, az önirányítás, a belső motiváció fejlesztésében**, az igény szint, a **felelősségtudat formálásában** lehet hatékony. Ilyen lehet a párban történő tanulás, melynek lényege a gondolatcsere, ezáltal aktivitásnövelő hatása van. A tanuló párnál a jó tanuló segíti a gyengébbet. Ez gyakorló órán lehet segítő akció. A csoportmunka feltétele, hogy a tanulók tudjanak együttműködni, tudjanak kis csoportokban önállóan dolgozni, ötleteket megfogalmazni. A legértékesebb csoportképződés a **„konfliktusos alkalmazkodó csoport”**, ahol a vélemények ütköznek egymással, de végül a fejlettebb eredményét fogadják el. Hatékony, mert azonnal reagálnak. Nevelő hatású.

A frontális tanítástól a **differenciálás** különböző formáin át az individualizált tanításig mindegyik módszer eredményezhet hatékony tanulást. Ennek feltétele a tanulók sajátosságainak, illetve a különböző tanítási célokhoz vezető utak ismerete. Cél, hogy a tanórán a tanulók motiváltak legyenek, **a munkavégzés során minél többet tevékenykedjenek.** A normaorientáltságot a **kritériumorientáltság** váltja fel **az ellenőrzésben és értékelésben.**

Tanulás akadályja lehet, hogy a gyerekeket nem tanítják meg az iskola kezdetén tanulni. Nem megfelelő tankönyveket használnak. A feladatokat a tartalomhoz igazítva, a tartalomnak le kell fedni a tanulók képességét, a nehézségi foknak **a tanulók képességéhez kell igazodnia**. A gyerekeknek élveznie kell a tevékenységet. Ha a kihívás nagy, akkor a tanuló kételkedik önmagában, hogy nem tudja megoldani a feladatot, ideges, türelmetlen lesz. Ha viszont nem tudják kamatoztatni képességeiket, készségeiket, unatkozni kezd, ilyenkor füzetet, könyvet, padot firkál, zavarja az órát, rossz a magatartása.

Ha a cél, a tapasztalás és a megvalósulás egysége érvényesül, akkor lesz igazán hatékony a tanulás.

A hatékony tanulás tanítása érdekében próbáljuk a gyerekeket megérteni, elfogadni, mint egy meghatározott fejlődési ütemmel rendelkező egyént, a gyűlölet és bizalmatlanság helyett megtanítani szeretni és bizakodni.

Ha szorongó vagy agresszív, beszűkült érdeklődési körű, emberi kapcsolatokra képtelen, önállótlán, önző, felelőtlen ember kerül ki az iskolából, akkor az iskola nem felel meg a funkciójának.

A tanulás, mint a tudáshoz vezető út

Hogyan lehet eljutni a tudáshoz? Hogyan tanulunk? Van annak egy jól bevált útja (Bloom taxonómiája alapján). Lépései a következők:

1. *Megfigyelem, elolvasom, megnézem*, amit el kell sajátítanom – ez történik akkor, amikor elolvassuk a megtanulandó szöveget, megfigyeljük a kísérletet, megnézzük a filmet stb.
2. *Megértem* a dolgokat. Azt gondolom: „Aha, én ezt már értem...”. Ezt tesszük akkor, amikor lerajzoljuk-elképzeljük, kipróbáljuk, értelmezzük a dolgokat, értelmező kérdéseket teszünk fel velük kapcsolatban.
3. *Megjegyzem* azt, amit megismertem, megértettem. Ez akkor történik, amikor hangosan elmondjuk a szöveget, ha nem sikerül, akkor megnézzünk-megjegyzünk egy-egy kulcsszót, amiről eszünkbe jut a többi, logikai szervezőket (ábrákat) rajzolunk, hogy segítsenek felidézni a tanultakat – kialakítjuk a „megjegyzés mankóit”.
4. *Alkalmazni tudom*, amit megtanultam. Ezt akkor mondhatjuk, amikor a felidézéshez már nem kell visszalapozni a könyvben, nem kell újra megnézni a jegyzetet, a felidézett ismereteket kapcsolatba tudjuk hozni más ismeretekkel, összefüggéseket fedezünk fel közöttük, elemezni, összehasonlítani tudunk.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
<p>A tanulás tanulása</p> <p>- A tanulás kompetenciái</p>	<p>A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Részét képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásá-</p>	<p>Saját kedvelt tanulási módszerek, erősségek és gyengeségek, készségek, alkalmasság értő ismerete.</p> <p>A rendelkezésre álló oktatási és képzési lehetőségek ismerete és annak felismerése, hogy az oktatás és képzés időszaka során hozott különböző döntések hogyan befolyásolják az egyén későbbi pályafutását.</p>	<p>A tanulás és általában véve a pályafutás önálló, <i>hatékony</i> irányítása.²¹ A tanulás időbeosztása, autonómia, fegyelem, kitartás és információkezelés a tanulási folyamat során.</p> <p>Hosszabb és rövidebb ideig tartó koncentráció.</p> <p>A tanulás tárgyára és céljára irányuló kritikai reflexió.</p> <p>A kommunikáció mint a tanulási</p>	<p>A kompetenciák változtatására és további fejlesztésére való hajlandóságot támogató <i>énkép</i>, valamint <i>motiváció</i> és a siker elérésére való képességbe vetett hit.</p> <p>A tanulás pozitív, az életet gazdagító tevékenységként való felfogása, belső késztetés a tanulásra.</p> <p>Alkalmazkodóképesség és rugalmasság.</p>

<p>nak, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban – otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben – történő alkalmazásán a képessége.</p> <p>Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja azt, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásán a irányítására.</p>		<p>folyamat része, a szóbeli kommunikáció megfelelő eszközeinek (intonáció, gesztusok, mimika stb.) alkalmazása, valamint különféle multimédiaüzenetek (írott vagy beszélt nyelv, hang, zene stb.) megértése és létrehozása révén.</p>	
---	--	--	--

Szociális és állampolgári kompetencia - A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Szociális kompetencia: szociális ismeretek, motívumok, képességek és készségek rendszere, amely elősegíti a társadalomba való beilleszkedést (közösségi beilleszkedést), a harmonikus életvitelt.

A szociális kompetencia fejlesztésének fő területei: (A tanulók esetében a fejlesztendő és egyben az elérendő cél)

Kommunikatív képességek:

- érzelmi és verbális kommunikáció (a gyermek társas helyzetben nyilvánul meg),
- véleményalkotás,- nyilvánítás.

Együttélési képességek:

- értékek képviselése,

- empátia,
- csoportkezelő képesség (*alkalmazkodás, elfogadás*),
- kapcsolatkezelési és empatikus képesség,
- kötődési képesség,
- eszmények, ideálok befogadására való képesség,
- nevelő képesség (*türelem, empátia*),
- tolerancia,
- utódgondozó, gondoskodás képessége.

Együttműködési képességek:

- felelősségvállalás,
- segítségnyújtás,
- szabálykövetés,
- szabályalkotás.

Érdekérvényesítő képességek:

- versengési képesség (*a siker és a kudarc elfogadásának képessége*),
- vezetési képesség,
- alá- és fölérendeltség elfogadása,
- bizonytalanságtűrés.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitúd
<p>Szociális kompetencia</p> <p>- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák</p>	<p>A személyközi kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket az egyénnek el kell sajátítania ahhoz, hogy képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén megoldani a konfliktusokat</p> <p>A személyközi kompetenciák nélkülözhetetlenek a hatékony személyes és</p>	<p>A különböző társadalmakban általánosan elfogadott vagy támogatott viselkedési szabályok és viselkedésmódok ismerete.</p> <p>Az egyén, csoport, társadalom és kultúra fogalmak ismerete, illetve e fogalmak fejlődésének a megértése a történelem során</p> <p>. Az egészségmegőrzés és, a higiénia és a táplálkozás szabályainak ismerete és ezek kamatoztatása a saját életben és a család életében.</p> <p>Az</p>	<p>Konstruktív kommunikáció különféle társadalmi helyzetekben (tolerancia mások nézeteivel és viselkedésével szemben; az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítása).</p> <p>Mások bizalmának és együttérzésének kiváltása.</p> <p>A személyes elégedetlenség konstruktív módon történő kifejezése (az agresszió, az erőszak és az önpusztító viselkedésminták féken tartása).</p> <p>A személyes és a szakmai szféra</p>	<p>A másik ember iránti érdeklődés és tisztelet.</p> <p>Törekvés a sztereotípiák és az előítéletek leküzdésére.</p> <p><i>Kompromisszumkészség.</i></p> <p><i>Tisztesség.</i></p> <p><i>Öntudatosság.</i></p>

	<p>csoportos érintkezésben és mind a köz-, mind a magánélet területén.</p>	<p>interkulturális dimenzió szerepének a megértése az európai és más társadalmakban.</p>	<p>különválasztása, tartózkodás a szakmai konfliktusok személyes szintre vitelétől.</p> <p>A nemzeti kulturális identitás tudatosítása és megértése Európa és a világ többi részének kulturális identitásával való kölcsönhatásainak az ismeretében; a diverzitásból adódó nézőpontbeli különbségek felismerése és megértése, valamint a saját nézetek konstruktív módon történő kifejezése.</p> <p>Tárgyalóképesség.</p>	
--	--	--	---	--

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
Állampolgári kompetenciák	Az állampolgári kompetenciák átfogóbbak, mint a személyközik, mivel társadalmi szinten működnek. Azoknak a kompetenciáknak a halmazaként írhatók le, amelyek az egyén számára lehetővé teszik az állampolgári szerepvállalást.	A polgári jogok és a lakóhely szerinti ország alkotmányának és kormánya működésének az ismerete. A helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szintű szakpolitikák kidolgozásának folyamatában részt vevő intézmények szerepének és feladatainak ismerete (az EU politikai és gazdasági szerepét is beleértve). A helyi és nemzeti szintű kormányzat kulcsszereplőinek, a politikai pártoknak és az	Részvétel a település/lakóhely életében, valamint a nemzeti és európai szintű döntéshozásban; választásokon való szavazás. A szolidaritás kifejezése a helyi, illetve a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti érdeklődés kinyilvánítása és a problémamegoldásban való részvétel révén. A közintézményekkel való	A lakóhelyhez, hazához az Európai Unióhoz és általában véve Európához és a világhoz (a világ adott részéhez) való <i>tartozás érzése</i> . Hajlandóság a különböző szinteken folyó demokratikus döntéshozásban való <i>részvételre</i> . Érdeklődés az önkéntes <i>állampolgári szerepvállalás</i> iránt, a társadalmi sokszínűség és a társadalmi kohézió támogatása. A mások által vallott <i>értékeknek és mások magánéletének a tiszteletben tartása</i> , adott esetben fellépés a társadalomellenes viselkedéssel szemben. Az emberi jogok és az <i>egyenlőség</i> elfogadása mint az európai modern demokratikus társadalmakban

		<p>általuk hangoztatott politikai nézeteknek az ismerete.</p> <p>A</p> <p>demokrácia és az állampolgárság fogalmainak és az azokról szóló nemzetközi nyilatkozatoknak (köztük az Európai Unió alapjogi chartájának és a Szerződéseknél) az ismerete.</p> <p>A</p> <p>nemzeti, az európai és a világtörténelmet befolyásoló legfontosabb események, áramlatok és változást kiváltó szereplők, valamint Európa és szomszédjai jelenlegi helyzetének az ismerete.</p>	<p>hatékony érintkezés.</p> <p>Az</p> <p>EU által kínált lehetőségek kihasználása.</p> <p>Az</p> <p>országban beszélt nyelv használatához szükséges készségek.</p>	<p>megjelenő szolidaritás és felelősség alapja, a férfiak és a nők közötti egyenlőség elfogadása. A különböző vallási és etnikai csoportok <i>értékkrendjei</i> közötti különbségek tiszteletben tartása és megértése.</p> <p>A tömegtájékoztatásból származó <i>információk kritikus szemlélete.</i></p>
--	--	--	--	---

		A kivándorlás, bevándorlás és a kisebbségek fogalmának ismerete európai és világviszonylatban		
--	--	--	--	--

Kiemelkedő területe a szociális kompetenciának:

Tanulásszervezés feltételei (*pedagógus feladata*):

- A gyermek személyiségének, ismeretstruktúráinak megismerése.
- Differenciálás alkalmazása.
- A tanulás logikájának ismerete.
- Gazdag módszer együttes alkalmazása.
- A tanulás életszerűségének biztosítása.
- Antiszociális magatartásmód megakadályozása.
- Proszociális magatartásmód kialakítása, amely az osztálytermi munka során jelenik meg. Ezek között található a korrektség és tisztesség, a megbízhatóság, a tolerancia, a szolidaritás, a csoportban való dolgozás.
- A társadalom által elfogadott értékrendjének közvetítése.

Fejlesztő értékelés:

- Kompetenciaorientált, **alapkészségek kis lépésekben való fejlesztése.**
- Egyéni (mert gyermekismeretre épít, differenciált eljárásokat, módszereket alkalmaz a tantestület).
- Segíti a diákok egyéni cél- és feladatállítási stratégiáit.
- Segíti a siker és kudarc feldolgozását.
- Alakítja a tanulók ok felismerését.
- Törekszik a tanulók szorongásának kompenzálására.
- **Pozitív gondolkodás, erősségek hangsúlyozása.**

A szociális kompetencia fejlesztésének várható eredménye a tanulónál:

- Önismeretük, önreflexióra való képességük, **önbizalmuk nő.**
- Motiválhatóságuk növekszik.
- Képesek lesznek több szempontból vizsgálni azonos jelenségeket.
- **Reálisabb énképpel** fognak rendelkezni.

- Képesek lesznek újszerű kérdéseket megfogalmazni.
- Képesek lesznek ötleteiket megvalósítani.
- Identitásuk stabilabb lesz.
- Növekszik a felelősségérzetük önmagukkal, másokkal, környezetükkel kapcsolatban.
- Nyitottabbakká válnak.
- Képesek lesznek sztereotípiák, előítéletek felismerésére, megfelelő kezelésére.
- Gyakorlottabbak lesznek abban, hogyan igazodjanak el különböző szerepek, szabályok között.
- Előnyben részesítik az egyenrangúságon alapuló kapcsolatokat.
- Elemi kommunikációs helyzetekben megfelelően, bizalomkeltően tudnak megnyilvánulni.
- Gyakorlatot szereznek abban, hogy érzéseiket a helyzetnek megfelelően fejezzék ki.
- Véleményüket szabatosabban fejezik ki, és képesek lesznek nyilvánosan is megfogalmazni.
- Tapasztalatot szereznek konfliktusmegoldásban.
- Együtt tudnak működni másokkal, gyakorlatot szereznek kisebb csoportok irányításában.
- Erősödik az a késztetésük, hogy alakítói legyenek kapcsolataiknak, környezetüknek.
- Tudatosabbá válnak.
- Döntésképességük fejlődik.
- Képesek és motiváltak lesznek a segítségnyújtásra, a segítség elfogadására.

Érdekérvényesítő funkció (szociális kompetencia része):

Ennek a szerepnek a vállalása teszi lehetővé, hogy a tanulók és szüleik érdekeit az iskolában megfelelő módon képviseljék a pedagógiai programban felsorolt szervezetek.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

A tudásalapú társadalomban való személyes önmegvalósításhoz javasolt kulcskompetenciák egyike a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia. A kompetencia alapú oktatás célja, hogy olyan diákokat képezzen, akiknek a tudása a jövőben is hasznosítható, és olyan készségek és képességek birtokába jussanak, amelyek segítségével rugalmasan alkalmazkodni tudnak a változó munkaerő-piaci igényekhez, fel tudják készíteni magukat az élethosszig tartó tanulásra, a mindennapi életben is felhasználható, praktikus tudással rendelkezzenek.

A **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** a NAT mindegyik műveltségi területének az oktatása során megvalósítható, nagyszerű lehetőséget ad a tantárgyak közötti integrációra, a tanári együttműködésre.

Ez a kompetencia azon a természetes emberi tulajdonságon alapul, amely már az óvodai nevelésben és az általános iskolai nevelés bevezető, kezdő szakasza során is megvalósul: ez a kreativitás, önmegvalósítás, céljaink egyre tudatosabb megvalósításának az igénye. Az 5-8. évfolyamokban az analízis-szintetizáló, fogalomalkotó képességek fejlődésével ez a tudás is szélesedik, megalapozza azokat a vállalkozói ismereteket, amelyeket már egyre több középiskolában oktatnak menedzsment, vállalkozásirányítás, marketing, innováció témakörökben.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
Vállalkozói kompetencia - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	A vállalkozói kompetenciának egy aktív és egy passzív összetevője van: egyrészt a változás kiváltására való törekvés, másrészt a külső tényezők által kiváltott újítások üdvözlésének és támogatásának képessége. A vállalkozói kompetencia	A rendelkezésre álló lehetőségek ismerete és az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek felismerése. Az oktatás a modern gazdasági élet sikeres szereplőinek bemutatásával	A tervezés, szervezés, elemzés, kommunikáció, cselekvés, eredményekről való beszámolás, értékelés és dokumentáció készségei. Projektek kidolgozásához és végrehajtásához szükséges készségek. Az együttműködésre épülő, rugalmas csapatmunka. A személyes erősségek és	Kezdeményezőképeség. Pozitív viszonyulás a változashoz és az újításhoz. Késztetés azoknak a területeknek a keresésére, ahol az ember vállalkozói készségei teljes skáláját kamatoztathatja – például otthon, a munkahelyen és a helyi közösségben. Nyitottá válás a foglalkozások, mesterségek megismerésére, a munkavégzésben rejlő fejlődési folyamatok, az alkotó tevékenység személyiségfejlesztő hatásának felismerésére.

része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientált ság.	hozzájárul az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez, ez pedig hatással van a munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlődésére.	gyengeségek felismerése. Az események elébe menő cselekvés és a változásokra való pozitív reagálás. A kockázatok felmérése és kellő időpontban és módon történő vállalása.	
---	---	--	--

Hogyan jelenik meg a NAT egyes műveltségi területein a **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia? Magyar nyelv és irodalom**

A vállalkozó embertípus előfordulása az irodalomban, kommunikációs gyakorlatok, szövegalkotási gyakorlatok, önéletrajz

Élő idegen nyelv

Szókincsfejlesztés, kommunikációs gyakorlatok a témakörben

Matematika

Statisztika, a tervező és elemző munkához szükséges számítások gyakorlása

Ember és társadalom

Gazdaságtörténet; nemzetgazdasági és világgazdasági jelenségek és ezek hatása a társadalomra, politikára különböző történelmi korokban és napjainkban; jogi, etikai kérdések a témakörben; állampolgári ismeretek

Ember a természetben

Tudománytörténet, felfedezések, a természeti környezet hatása a gazdasági életre, a megfelelő fogyasztói magatartás hatása az egészséges életre,

Földünk – környezetünk

Gazdaságföldrajz, környezetvédelem

Életvitel és gyakorlati ismeretek

Ismerkedés különböző szakmákkal, vállalkozásokkal

Művészetek

Reklám és PR - tevékenység megjelenése és hatása a képzőművészetben, a médiában; a vállalkozó embertípus a filmművészetben **Informatika**

A tervező- elemző munkához szükséges programok ismerete, az internet használata

Testnevelés és sport

Egészséges életmód, rekreáció

A tanórákon kívül **az iskolai élet egyéb területein** is gyakorolhatják a tanulók az elsajátított ismereteket, készségeket, képességeket pl. DÖK, klubok, rendezvények szervezése, iskolaújság, kiadványok szerkesztése.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség - A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

A 'kulturális kompetencia' a gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.

A legutolsó – a 9. – Európai Uniós követelmény és jól mutatja, a 2002. és 2007. közötti tapasztalatok milyen változást eredményeztek a koncepcióban.

Kiderült, hogy az eredeti elgondolás eltolódott a racionalitás felé, túlságosan pragmatikus volt.

Az „általános kultúra” helyett, visszatérés a művészetek megértéséhez és gyakorlásához annak a felismerésnek köszönhető, hogy a kognitív (teljesítmény) kompetenciák és a motiváció összefüggése bizonyítható az „emocionális intelligencia” - Chomsky által bevezetett kategória – alkalmazásával.

Az emocionális intelligencia láthatóan hozzájárul a „személy” hatékony működéséhez a vezetésben, a csoportképzésben, a döntés hozatalban, az innovációban. Leegyszerűsítve: a

bankigazgató nagyobb haszonnal helyezi ki a pénzt, ha rendszeresen színházba jár, az orvos jobban operál, ha tud hegedülni. Ez persze, nem új felfedezés, csak belátták a döntéshozók, hogy pl. az orvosok közismert vonzódása a zenéhez nem egyszerűen divat, hanem az agykutatás – az agyféltekék közötti kapcsolat, valamint rövid távú és hosszú távú memória közti különbségek – legújabb eredményei által igazolható törvényszerűségek.

Az eredeti – 1997-2002 között kialakult – koncepció következményeképpen a magyar oktatás tantárgyi szerkezetében nagyon visszaszorultak a művészettel foglalkozó tantárgyak, mivel a NAT-nak az az elképzelése, hogy nem tantárgyakat, hanem műveltségterületeket fogalmaz meg, az oktatásirányítás minden erőfeszítése ellenére sem valósult meg, a valóságban a régi tantárgyi szerkezet működik. Kérdéses, hogy a művészi megismerés – mint a valóság elsajátításának különös formája (Lukács György) – felértékelődése, kulcskompetenciaként való megjelenése ki tudja-e kényszeríteni a művészeti órák (ének, vizuális kultúra, média) számának növekedését, vagy a feladatnak a tantárgyközi területeken, esetleg más tantárgyak óráin való megjelenést.

Az esztétikai – művészeti tudatosság és kifejező készség, mint kulcskompetencia, kialakítás nagyon összetett és komplex feladat, és a következő részkompetenciák kialakítását feltételezi, ezek integrációjából jön létre:

- A valóság – természeti és társadalmi – megértésének, összefüggései felfedezésének képessége, nem empirikus, módszerekkel, hanem műalkotások segítségével.
Képzőművészet, irodalom, dráma, film.
Műveltségterületek: művészetek, (vizuális kultúra, irodalom) anyanyelv, ember és társadalom
Modulok: hon és népismeret, dráma, média, etika
- A tágabb és szűkebb környezetből spontán és direkt érkező nem verbális üzenetek megértésének képessége, üzenetek megfogalmazása, metakommunikációs képesség.
Műveltségterületek: művészetek, anyanyelv
Modulok: dráma, tánc, média
- Érzelmek felismerése, átélésükre illetve kifejezésükre való képesség (mentálhygiéne és Rekreáció)
Műveltségterület: Művészetek (ének-zene, vizuális kultúra)
Modulok: tánc, dráma, hon és népismeret, etika, média
- A természet tanulmányozása és megértése a megfigyelés és ábrázolás módszerével.
Szerzett információk kreatív alkalmazása
Műveltségterület: Művészetek (vizuális kultúra), ember és természet

- Szűkebb és tágabb csoporttal való együttműködés képessége, az emberi kapcsolatok működésének felismerése, konfliktusok megoldásának képessége, érték és minta követés.

Műveltségterület: művészetek (éneke-zene)

Modul: etika

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
Esztétika, Művészeti Kifejezőképesség - A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái	A gondolatok, élmények és érzések különböző módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.	Az emberiség történelméről tanúskodó jelentős kulturális alkotások alapszintű ismerete, beleértve a populáris kultúrát is. A nemzeti és európai kulturális örökség és ezek világban elfoglalt helyének az ismerete. Az európai kulturális és nyelvi	A különböző kifejezőmódokon keresztül történő művészi önkifejezés a saját tehetségnek megfelelően. A kultúra tág értelmezésén alapuló műalkotások és előadások értékelése és élvezete. A saját egyéni kreatív és kifejezési szempontok és megnyilatkozások másokéhoz való viszonyítása.	Nyitottság a kulturális kifejezés sokfélesége iránt. Hajlandóság az esztétikai érzék fejlesztésére a művészi önkifejezés és a kulturális élet iránti folyamatos érdeklődés révén. A diverzitás tiszteletével párosuló erős identitástudat.

		<p>sokszínűség tudatosítása.</p> <p>A közízlés alakulásának és az esztétikai tényezők mindennapi életben betöltött fontosságának a felismerése.</p> <p>A kortárs kulturális jelenségek értelmezése</p>	<p>A kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.</p> <p>Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék alakulása.</p>	
--	--	--	--	--

Egységes alapokra épülő differenciálás

A tartalmi szabályozást a Nemzeti alaptanterv úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

A Nemzeti alaptanterv a gyerekek, a serdülők és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges fejlesztési feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja (ezen belül helyi tanterve) teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás

nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók *aktivitásának* optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló (pl. komprehenzív) szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzésiértékelési eljárások alkalmazása.
- Ennek megfelelően az alábbi, a hátrányos helyzetű tanulók együttnevelésében alapvető szerepet játszó pedagógiai - és részben pszichológiai - szakterületeken szükséges a fejlesztés o **Tanórai differenciálás heterogén csoportban** Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként - az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereit tartalmazza.
  - o **Kooperatív tanulás** A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.
  - o **Tevékenységek központú pedagógiák** A cél olyan módszertani és tanulásszervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják (többek között: Waldorf, Montessori, Freinet).
  - o **Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés** Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiós készségeinek megerősítésére, a társadalmi előítéletek tudatosítására, azok csökkentésének lehetséges stratégiáira vonatkozó ismeretek

bővítésére, az iskolai kultúra és környezet átalakítására irányul - a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.

- **Hatékony tanuló megismerési technikák és patronáló rendszerek** A cél a pedagógiai kompetencia erősítése a tanuló megismerési módszerek kreatív alkalmazásában - a pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások területén. Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítéletmentesen ismerjék meg a gyermekek viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.
- **Árnyalt tanulóértékelés a gyakorlatban** A tanulóértékelés a fejlesztő értékelés szemléletét és tevékenységrendszerét, a pedagógiai gyakorlatba való beépítés lehetőségeit, a szülőkkal való sikeres kommunikáció módszereit foglalja magában.
- **Projektpedagógia** A cél a projektpedagógia elméletének és gyakorlatának felhasználása - a kulcskompetenciák és személyiségjellemzők fejlesztése, valamint a projektmunkáknak heterogén csoportban történő megszervezése és lebonyolítása érdekében.
- **Drámapedagógia** A terület alkalmat nyújt a tanítási drámába való bevezetésre: felkészít egyes dramatikus módszerek és technikák alkalmazására az együttnevelés érdekében.
- **Óvoda-iskola átmenet támogatása** A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni sajátosságokra alapozott, megfelelő ütemű, folyamatos, integrált közegben történő nevelésére, a 4-8 éves gyerekek megnyilvánulásainak értő fogadására és szakszerű kezelésére.

A nevelő-oktató munka módszerei, eszköz- és eljárásrendszere

A nevelési módszer nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítssük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

A nevelés eszközei, eljárásai, módszerei a nevelési folyamat egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos elemei, tényezői.

Minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg.

A nevelési módszerek két részre oszthatók:

- a) Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- b) Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés, - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi, vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Követelés - Ellenőrzés - Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita

Szakrendszerű- nem szakrendszerű oktatás bevezetése 5-6- évfolyamon felzárkóztatás a kulcskompetenciák területén, leginkább szövegértés, számolási, tanulási, szociális kompetenciák területén	Kooperatív technikák, differenciálás technikái, csoport alakítás.	Fontos feladat, hogy a gyerekek belássák, hogy a szövegértési, számolási kompetenciák nem megfelelő szintje a későbbi tanulmányaikat nehezíti.
--	---	--

Sikerkritériumok, a kulcskompetenciák fejlesztése során, a megfelelő módszerek segítségével elérjük, hogy a nevelő és oktató munkánk akkor sikeresnek, ha iskolánk diákjai a 4 évfolyam végén:

- Önellátásra képesek a napi szükségletek kielégítésében (tisztálkodás, öltözködés, iskolai felszerelés, stb.)
- Iskolai feladataikat önállóan megoldják, alkalmazható tudás birtokába kerültek
- Kialakítottak a koruknak megfelelő tanulási kompetenciákat, Képesek az idejüket célszerűen beosztani.
- Ismerik és alkalmazzák a koruknak megfelelő viselkedési formákat felnőttekkel és kortársaikkal szemben.
- Az ismeret, képesség és attitűdök, egységes fejlesztése alapján megfelelő szövegértési, számolási, természettudományos, digitális kompetenciával rendelkeznek
- Saját képességeiknek megfelelően jó szinten teljesítik a tanulmányi követelményeket.

Végzős diákjaink a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tárgyból megfelelnek az érvényben lévő alapfokú nevelési-oktatási tantervekben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.
- Rendelkeznek olyan bővíthető, biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, attitűdökkel, azaz kompetenciákkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek.
- Életkoruknak megfelelő szociális, állampolgári kompetenciával rendelkezzenek.
- Elképzeléssel bírnak saját közelebbi jövőjüket és sorsukat illetően, életpálya-életvitel kompetenciájuk (önismeret, önbemutató, stratégiaalkotás, megvalósítás) életkoruknak megfelelő.

A nevelési módszerek közül mindig azokat kell kiválasztani, amelyek igazodnak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz,

- értelmi fejlettségükhöz,
- képességükhöz,
- a nevelő személyiségéhez,
- pedagógiai kulturáltságához,
- felkészültségéhez,
- vezetői stílusához,
- a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

---

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján
  - az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
    - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
    - iskolai sportkörben való sportolással,
    - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.
    - amennyiben a tanuló
      - a) csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő,
      - b) gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

A 2014/2015-ös tanévtől kezdődően a tanulók fizikai állapotának felmérését a NETFIT mérés alapján végezzük.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2020. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 2020. szeptember 1. napjától folytonosan.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az intézmény igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - az iskolaszék;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az iskolavezetés vagy az iskolaszék diákönkormányzati képviselői útján az iskolavezetés, illetve az iskolaszéknek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az ISZSZ, illetve az iskolaszék véleményét.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe:
www.danosisuli.hu
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az intézmény igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg: - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az intézmény igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyettesénél;
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél;

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

Jóváhagyási, egyetértési és véleményezési záradékok

.....2023. 09. 01......napján az Intézményi Szülői Szervezet képviselőivel tartott megbeszélésen a Pedagógiai Program módosításának tervezete ismertetésre került. Az érintettek véleményezési jogukkal élve, a dokumentumban megfogalmazottakat véleményezték és további javaslattétel nélkül elfogadták.

.....Holycsani György.....

ISZSZ vezető

.....2023. 09. 01......napján az az iskolai Diákönkormányzat képviselőivel tartott megbeszélésen a Pedagógiai Program módosításának tervezete ismertetésre került. Az érintettek véleményezési jogukkal élve, a dokumentumban megfogalmazottakat véleményezték és további javaslattétel nélkül elfogadták.

.....Baviczki Flóra.....

a Diákönkormányzat elnöke

.....Csere István.....

DÖK segítő pedagógus

A Pedagógiai Program módosításait a nevelőtestület .....2023. 09. 01......napján **elfogadta.**

.....Drágozni Ute.....

munkaközösség vezető

.....Petrová Klemen Ágnes.....

munkaközösség vezető

A Pedagógiai Program érvénybelépésének időpontja a fenntartó jóváhagyásának napja.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevel-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

---

Jogszábnálynak megfelelően (2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez) Az iskola pedagógusai közösen használják a következő technikai eszközöket:

CD lejátszók írásvetítő diavetítő vetítívászon
színes televízió videó lejátszó DVD lejátszó interaktív táblák interaktív tananyagok
multimédiás számítógépek tabletek

Az alsó tagozat által használt eszközök

Magyar nyelv és irodalom

- Képek, betűkártyák, szótagkártyák
- Hívóképek
- Írott és nyomtatott ABC (falikép)
- Kis és nagybetűs nyomtatott ABC. (falikép)
- Írott kis és nagy ABC
- Bábok
- Fali tablók
- Gyermeklexikon
- Szólások, közmondások könyve
- Történelmi arcképsorozat.
- Helyesírási szabályzat és szótár
- Tükrök

Matematika

- Űrmértékek (cl, dl, l)
- Demonstrációs tábla
- Táblai vonalzó
- Táblai körző
- Számkártyák (1-1000-ig)

- Helyi értéktáblázat
- Kéttányéros mérleg és súlysorozat
- Hőmérő
- Méterrúd
- Eszköztárak / Hajdú-féle /

Környezetismeret

- Az idő (oktatótábla)
- Iskolai iránytű
- Magyarország domborzati térképe
- Magyarország közigazgatási térképe
- Szobai hőmérő
- Borszeszégő
- Földgömb
- Videokazetták
- Magyar nemzet jelképei (fali tabló)
- Közlekedés szabályai (videofilm)
- Nagyítók

Angol

- Videokazetták
- CD-ROMok
- digitális tananyagok

Ének-zene

- Ritmus eszközök: triangulum, xilofon, kisdob. Cintányér
- Zenehallgatási anyagok CD-n

Vizuális kultúra

- Diapozitívek

Technika és tervezés

- Olló, kés, vonalzó
- Építőkocka (fa)
- Szövőkeret.
- Csiszolópapír

Testnevelés

- Síp
- Gumilabda
- Ugrókötel
- Kislabda
- Tornapad
- Tornaszámolyok
- Medicinlabda
- Karika
- Ugrószekrény
- Dobbantó
- Tornaszőnyeg
- Bordásfal □ Mászókötel
- Mérőszalag

A felső tagozat által használt eszközök**Magyar nyelv és irodalom**

- Térkép (irodalomtörténeti)
- Írói arcképsorozat.
- Magyar értelmező szótár
- Szinonima szótár.
- Helyesírási tanácsadó szótár
- Életrajzi lexikon
- Helyesírási szabályzat és szótár
- Hanganyag CD-n
- Videofilmek: (kötelező és ajánlott irodalom)
- Könyv: (kötelező és ajánlott irodalom)

Történelem

- Falitérkép:
  - Az ókori Kelet - Az ókori Görögország.
  - A Római Birodalom.
  - Magyarország X-XI.sz.

- A magyar népvándorlás és honfoglalás.
- Európa Nagy Károly korában.
- Magyarország a korai feudalizmus idején.
- A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig. - A Föld népei a XIV-XV. században - Magyarország 1526-1606.
- Európa a XIV-XV. században
- A feudális Magyarország a XV. században
- Magyarország a XVII. században
- Európa a XVIII. század közepén
- Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII.század
- Európa a XVIII. század végén
- Az 1848/49-es szabadságharc
- Európa a XIX. században
- Európa az I. világháború idején
- Az Osztrák-Magyar Monarchia 1914-ben
- A tanácsköztársaság honvédő harcai
- Európa a II. világháború idején
- Európa 1945 után □ Videokazetták □ Egyéb:
- diapozitív sorozat az általános iskolai történelem tanításhoz (5-8. évfolyamon).

Angol

- Videokazetták □ CD-ROM-ok
- interaktív tananyagok

Matematika

- Táblai körző fa
- Táblai vonalzó 45o-os fából
- Táblai vonalzó 60o-os fából
- Táblai szögmérő fából
- Méterrúd fából
- Összerakható m³
- Alaphálók, alapábrák
- Nagy matematikusok arcképei.
- Fali tablók.

- Kétkaros mérleg és súlysorozat
- Műanyag testek (kúp, henger, kocka, téglatest, gúla)
- Űrmértéksorozat
- Szétszedhető dm³

Digitális kultúra

- Multimédiás számítógépek
- Monitor
- Billentyűzet
- Egér
- CD meghajtó
- Hangkártya + hangfal
- Fülhallgató
- Modem
- Nyomtató
- Fali tablók. Alapvető programok:
  - WINDOWS - OFFICE
  - Szoftver az INTERNET hálózatban való működtetéshez.

Természettudomány és földrajz

- 5-8. osztályos diafilm sorozat a földrajz tanításához
- Közvetgyűjtemény
- 5-8. osztályos táblai vak térképsorozat
- Magyarország térképe (falitérkép)
- A Föld éghajlata (falikép)
- A Föld természetes növényzete (falikép)
- A Föld domborzata (falitérkép)
- Földgömb
- Afrika domborzata (falitérkép)
- Ausztrália és Új-Zéland domborzata (falitérkép)
- Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei (falitérkép)
- Ázsia domborzata és vizei (falitérkép)
- Európa domborzata és vizei (falitérkép)
- Európa országai (falitérkép)
- Ázsia domborzata (falitérkép)

- A Kárpát-medence domborzata és vizei (falitérkép)

Biológia

- Sertés koponya □ Juh koponya
- Madár csontváz
- Emlős csontváz
- Fogtípusok
- Lábtípusok
- Szarvas v. őzagancs
- Hal (csontváz)
- Béka (csontváz)
- Az emberi bőr (bőrmetszet)
- Emberi csontváz
- Csövescsont □ Koponya
- Emberi torzó
- Lapos és csöves csont metszete
- Szív-modell.
- Szem (modell).
- Hallás és egyensúly szerv (modell). Fül (modell).

Fizika

- Mágneses rúd
- Fizikusok arckép-sorozata
- SI mértéktáblázat
- Lejtőmodell
- Mikolacsó
- Nyomás súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközök
- Rugós erőmérő
- Kétkarú emelő
- Karos mérleg
- Hőmérő
- Kétütemű motorminta
- Négyütemű motorminta
- Áramátalakító
- Elektromotor, generátor

- Transzformátor modell
- Mérőműszer
- Áramkörök létrehozására alkalmas eszközök
- Optikai eszközök / lencsék, tükrök, prizmák /

Kémia

- Kémcső
- Főzőpohár
- Borszeszégő
- Kémcsőfogó
- Vasháromláb
- Vízbontó készülék
- Molekula-modell
- Atom-modell
- Oktatótáblák
- Videófilmek
- Periódusos rendszer

Ének-zene

- Pianínó.
- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag CD lemezen
- Videófilmek
- Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök Hangjegytábla
- Kulcs a muzsikához – kiegészítő könyv

Vizuális kultúra

- Tárgyasztal
- Demonstrációs testek (fa)
- Diapozitívek
- Videófilmek: képzőművészeti korszakok bemutatása

Technika és tervezés

- Tankönyha felszerelései, főzési eszközök
- Receptkönyvek

- Hómérő
- Belső égésű motor modellek
- Videófilmek
- KRESZ- táblák, Közlekedési játékok

Testnevelés

- Magasugrómérce fém
- Magasugróléc
- Maroklabda
- Tornaszekrény
- Gyűrű.
- Gerenda
- Dobbantó.
- Tornaszámoly
- Tornaszőnyeg
- Medicinlabdák
- Ugráló kötél.
- Kézi súlyzók
- Mászókötél
- Kosárlabda
- Kézilabda
- Futball-labda
- Tollaslabda háló és ütők
- Asztalitenisz asztal, háló, ütők
- Távolugró gödör
- Futópálya

Hon és népismeret

- Videófilmek
  - Néprajzi értékeink
  - Magyar tájak
- Térképek:
  - Kárpát-medence
  - Magyarország

- Pest megye
- Helytörténeti kiadványok

Dráma és színház

- CD-k

Etika

- Videófilmek

A Komplex Alapprogram alprogramjainak bevezetéséhez szükséges eszközök listája

---

Digitális alapú alprogram

- 5 db laptop
- 10 db tablet

Robotika

- BBC micro:bit club
- KS 37 in 1 Szenzor készlet (micro:bithez)
- ACCESS:bit for BBC micro:bit (sorompó)
- Bit:Bot XL for Microbit

Életgyakorlat-alapú alprogram

- 1 db spirálozó gép
- 1 db papírvágó
- 1 db vágóalátét
- Határozó könyvek: növény- és állathatározók
- Lexikonok, kézikönyvek
- 15 db nagyító
- 1db elektromos mikroszkóp
- 1 db üvegház iskolakerthez
- 1 db mini meteorológiai állomás
- 1 db vízvizsgáló koffer
- 1 db talajelemző koffer

Logikaalapú alprogram

- 10 db Sakktábla
- 1 db Tanári demonstrációs sakktábla
- 5 db SET-kártya
- 5 db Ki jut a várba? című társasjáték (Dienes-játék)
- 5 db Sam Loyd tangramm
- 5 db Tangramm Kids játék
- 5 db Tangramm logikai képkirakó fajték
- 5 db Mini LÜK: Logikai bukfenc 1. Logikus gondolkodást fejlesztő feladatok 2. o.
- 5 db Mini LÜK: Logikai bukfenc 1. Logikus gondolkodást fejlesztő feladatok 3-4. o.
- 5 db Logico Primo Koncentráció és logika feladatkártyák kicsiknek (5 éves kortól)

Művészetalapú alprogram Fotó – filmkészítés

- 1 db digitális fényképezőgép
- 1 db laptop a fényképek szerkesztéséhez
- 1 db színes nyomtató
- 3 db pendrive Kézművesség
- 5 db Varrótűkészlet
- 2 db ragasztópisztoly
- 15 db bőrlyukasztó
- 15 db snitzer
- 15 db olló
- 15 db szövőkeret
- 15 db batikpipa
- 5 db öntőformák (gyertya, szappan, gipsz.)
- 15 db ecset

Testmozgásalapú alapú

- 10 db focilabda
- 10 db gumilabda
- 15 db ugrálókötél
- 1 db magasugró állvány léccel

- 1 db ugródomb
- 10 db zsámoly
- 1 db tornaszőnyeg
- 10 db kislabda
- 10 pár tollasütő
- 15 doboz tollaslabda

Természetjárás

- 10 db távcső □ 10 db tájoló, iránytű □ Turista térképek
- Egészségügyi doboz

2. sz. melléklet A Komplex Alapprogram iskolai bevezetése

A Komplex Alapprogram a 2-6. évfolyamon a 2020-2021-es tanévben kerül bevezetésre.

I. Alapelvek, célok, feladatok

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét. A program legfontosabb alelvei:

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

A Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, **státuszát** megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív

élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,

- felkészülés a felnőtt szerepekre, családszerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele. □ A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő

eszközök: A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Órai illusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoporthoz) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:***Egyénre szabott differenciálás***

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- egyéni képességekhez mért feladatok
- páros munka
- csoportmunka (kooperatív és kollaboratív módszerek)

- játék
- szerepjáték (drámapedagógia) , drámajáték
- vita , nyitott végű feladatokat kijelölő csoportmunka segítségével építő vita generálása
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok
- státusz kezelésére alkalmas, többféle képességet / intelligenciát megmozgató feladatok kijelölése
- digitális eszközök használata

A Komplex Alapprogram sajátosságai:

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben. Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó **osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti**

tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

- **A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.**
- Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló **egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztntantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése □ Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása □ Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált ITeszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereshittantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereshittantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne

- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg
- (össz. komplex óraszám)

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alprogram **15-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés (képek, problémák, szentenciák, hírek ...)
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 15-25 perc, helye a nap kezdésekor vagy **közösségi nevelés** óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„**Te órád**” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató programok stb. továbbvitele, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat kijelölés nem javasolt. Ez nem azt jelenti, hogy elmarad az otthoni gyakorlás, rögzítés (pl. memoriter, verstanulás), hanem azt, hogy a pedagógus a tanórát úgy szervezi, hogy a tanórán végezze el a rögzítést, gyakorlást. Otthonra csak szorgalmi feladatot ad.

A Te órán és alprogrami foglalkozásokon sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami

foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A fenti foglalkozásokon kívül a Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket. Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex

Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal. Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

Az iskolában folyó munka időkeretének

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

a. a délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtt szervezett foglalkozásokra, amelynek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a keresztntantervi tartalmak kb. 10-30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

b. a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

- a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni időszakra húzódnak;
- zajlik a „Te órád”.

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozásokon, azoknak napközis foglalkozás, fejlesztés vagy „Te órád” biztosítható.

Jelölések az osztálynaplókban

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú

alprogram ÉA –

életgyakorlatalapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

LA – logikaalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

3. sz. melléklet *Projektoktatás*

A projektoktatás a tananyag komplex elsajátításának olyan sajátos formája, amikor az adott tárgykört a diákok hosszabb időkeretben iskolában, vagy iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel.

A projectmódszer egy sajátos tanulási egység, a feladat középpontjában a probléma megoldása áll, és azoknak az összefüggéseknek a feltárása, melyek az adott témához kapcsolódnak. A project megvalósítása során a tanulóknak lehetőségük van saját meglévő képességeik kipróbálására és újak kialakítására. A projectmódszer legfőbb értéke maga a folyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett. Az iskola hagyományos időkereteit felbonthatja, túlléphet az iskolai élet hagyományos helyszínein, sokszínű tevékenykedtetés jellemzi, az eltérő képességű tanulók mindegyikének ad a képességeinek megfelelő feladatot, így motiváltabbá válnak a tanulók.

Célja: a fejlesztendő képességek, az érintett területek és feldolgozási irányok a témaválasztástól függ.

Általános jellemzői: az ismeretek kibővítésének folyamata kap hangsúlyt, a tanulók egyéni képességeihez igazodik, a közös munka együvé tartozást alapozó és fejlesztő élménnyé válik, egyszerre komoly, szokatlan egyedi és játékos céltudatos tevékenység.

Témaválasztástól függetlenül **várható eredmények:**

- kialakul, erősödik a személyes motiváltság, nő az önbizalom,
- magasabb fokú együttműködés és szocializáció alakul ki.

A tervezés feltételei:

- a témahét megvalósításában az iskola minden tanulója részt vesz,
- a témahéten tartott foglalkozások a tankönyvi, tantervi tananyaghoz nem feltétlenül kapcsolódnak, ám a pedagógusok szakjához igen,
- a téma mindig egy adott központi dolog köré épül, amelyet a felkínált lehetőségekből, vagy egyéni javaslatok alapján a diákok döntése alapján választunk minden évben,
- a választott téma tartalmilag szervesen beépül az iskola mindennapi „normál” működési életébe, tanmenetekbe, programokba.

Intézményi megvalósítás lehetőségei, feladatai:

- A témahét az intézményben megvalósításra kerül.

- Témaválasztástól függően, nem tanórai keretekben is megvalósítható, dokumentálni az e-naplóban kell.
- A projektmódszer az ismeretekről az ismeretek megszerzésének folyamatára helyezi át a hangsúlyt, alkalmazása nagyfokú tanári rugalmasságot, figyelmet, ráérzést kíván.
- A tanítási projekt változatos, kreatív, társas készségeket fejleszt, átfogó, szokatlan és egyedi.
- A projekt végére a tanulóktól vagy a csoportoktól tárgyi vagy szellemi produktumot várunk el, amelyet a projekt végén bemutatunk.
- A pedagógusszerep megváltozik, mely szerint nem egyszerű tanár, hanem társ, szakértő lesz, aki tanácsokat, iránymutatásokat ad, ugyanakkor az előkészítő szakaszban növekszik irányító és szervező tevékenysége.
- A projekt megvalósítható intézményen kívüli helyszíneken, nem tanórai keretekben
- Dokumentálni a témahétnél leírtakkal megegyezően kell.

Intézményünkben megvalósuló projekteket a pedagógiai program tartalmazza

4. sz. melléklet KRÉTA elektronikus napló szabályzat

KRÉTA
ELEKTRONIKUS NAPLÓ SZABÁLYZAT**Tájékoztató**

A KRÉTA rendszer Elektronikus Napló modulja (továbbiakban KRÉTA) olyan integrált alkalmazás, amelynek felhasználásával lehetővé válik az intézmény tanügy-igazgatási, adminisztratív és oktatásmenedzsment feladatainak hatékony ellátása.

Elsődleges célja, hogy kiváltsa a papíralapú napló használatát, leegyszerűsítse azokat a - gyakran nagyon összetett és bonyolult - adminisztrációs folyamatokat, melyekkel a szaktanárok, az osztályfőnökök találkoznak, továbbá világos, áttekinthető felületet adjon ezeknek a feladatoknak a gyors és hatékony végrehajtásához.

Az ellenőrző modul alkalmazásával, megteremtjük a feltételét annak, hogy naprakész információkkal rendelkezzenek a szülők és gondviselők gyermekük iskolai előmenetelével kapcsolatban. Kezelőfelülete Web-alapú, használatához hálózati kapcsolattal rendelkező számítógép, valamint egy azon futtatható böngésző program szükséges.

Az elektronikus napló működésének jogszabályi háttere

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint az a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet iskolák számára kötelezően használatos nyomtatványként nevezi meg, írja elő az osztálynapló

(csoportnapló) használata

A KRÉTA felhasználói csoportjai, feladatai

Iskolavezetés

Az intézményvezetés a KRÉTA rendszert elsősorban az Intézményi Adminisztrációs Rendszer modul révén kezeli, irányítja.

Titkárság

Az iskolaadminisztrációs rendszer adatainak naprakész aktualizálásán keresztül elvégzi a KRÉTA alapadatainak adminisztrációját:

- ▶ tanulók adatai
- ▶ gondviselő adatai
- ▶ osztályok adatai (osztályok névsora, csoport névsorok, tanár-csoport összerendelések)

Szaktanárok

Feladatuk a megtartott tanórák adatainak rögzítése az adott

- ▶ tanórán haladási napló,
- ▶ hiányzás, késés,
- ▶ osztályzatok rögzítése,
- ▶ szaktanári bejegyzések rögzítése
- ▶ a napló adataiban történt változások nyomonkövetése.

Osztályfőnökök

Feladatuk az osztály adatainak, a tanulók bejegyzéseinek figyelemmel kísérése:

- ▶ haladási napló beírásának ellenőrzése
- ▶ hiányzás, késés, igazolások kezelése,
- ▶ osztályzatok szaktanári bejegyzések,
- ▶ gondviselő adatai évközi határozatok és
- ▶ záradékok rögzítése

tantárgyi mentesítések rögzítése

folyamatosan figyelemmel kíséri a KRÉTA ESL modulját és megteszi a szükséges intézkedéseket

- ▶ diákok adataiban történt változások nyomon követése

Szülők

A szülők saját gyermekük naplóbejegyzéseikhez kapnak hozzáférési (olvasási) jogot. Az interneten keresztül történő hozzáférés igényét az osztályfőnöknél jelzik év elején és a

megfelelő igénybejelentő nyomtatvány kitöltése után az intézményi adminisztrátor gondoskodik a hozzáférés elkészítéséről, valamint a szülő e-mailben történő értesítéséről.

Rendszerüzemeltetők

A rendszerüzemeltetőknek a KRÉTA rendszerhez nincs közvetlen hozzáférési jogosultságuk, csak a technikai eszközök és az intézményi informatikai infrastruktúra kifogástalan működésért felelnek.

Rendszergazda feladata:

- ▶ a tanári notebook-ok üzemeltetése során felmerülő hibák kijavítása, az iskolai hálózat (vezetékes és wifi) üzemeltetése, karbantartása, felmerülő hibák kijavítása.

A KRÉTA rendszer működtetési feladatai a tanév során

A tanév indításának időszakában

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Újonnan beiratkozott tanulók adatainak rögzítése a KRÉTA rendszerbe	Augusztus 31.	Titkársági adminisztrátor
Javítóvizsgák eredményei alapján az osztályok névsorának aktualizálása a KRÉTA rendszerben	Augusztus 31.	igazgató-helyettes, titkársági adminisztrátor
A tanév tantárgyfelosztásának rögzítése a KRÉTA rendszerben	Szeptember 1.	Igazgatóhelyettes
Tanévváltás elvégzése, adatok átemelése az aktuális tanévre	Szeptember 1.	Igazgatóhelyettes
Alkalmazottak munkaügyi adatainak aktualizálása	Szeptember 1.	Igazgatóhelyettes
A tanév rendjének rögzítése a KRÉTA naptárában.	Szeptember 1.	Igazgatóhelyettes
Tanulók tanügyi adatainak ellenőrzése	Szeptember 15.	Igazgatóhelyettes
Végleges órarend rögzítése a KRÉTA rendszerbe.	Szeptember 15.	Igazgatóhelyettes
Végleges csoportbeosztások rögzítése a KRÉTA rendszerbe	Szeptember 15.	Szaktanárok javaslata alapján az osztályfőnökök adják le az igazgatóhelyettes

A tanév közbeni feladatok

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Tanulói alapadatokban bekövetkezett változások módosítása, kimaradás, beiratkozás záradékolás rögzítése a KRÉTA-ban.	Bejelentést követő három munkanap.	Osztályfőnök kezdeményezésére, Igazgatóhelyettes, titkárság
Tanulók csoportba sorolásának megváltoztatása. (kizárólag indokolt esetekben)	Csoport csere előtt három munkanap	Szaktanár vagy az osztályfőnök kezdeményezésére, az igazgató jóváhagyásával, igazgatóhelyettes
A KRÉTA vezetése, adatbeviteli (haladási napló, osztályzat, stb) feladatai	folyamatos	Szaktanárok
Az utólagos adatbevitel (napló zárás utáni) igényét az igazgatóhelyettesnek kell jelezni.	Folyamatos	Szaktanárok
A házirend előírásaival összhangban az osztályfőnökök folyamatosan rögzítik a hiányzások, késések igazolását.	Folyamatos	Osztályfőnökök
Iskolavezetés napló ellenőrzése.	Folyamatos	Iskolavezetés
Helyettesítések rögzítése	Folyamatos	Igazgatóhelyettes

Félévi és év végi zárás időszakában

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Osztálynévsorok ellenőrzése.	Osztályozó konferencia	Osztályfőnökök
	időpontja előtt két héttel.	
Tanulók osztályzatainak ellenőrzése, probléma esetén jelzés az igazgatóhelyettesnek	Osztályozó konferencia időpontja előtt négy héttel.	Osztályfőnökök

Osztályfőnökök javasolt magatartás, szorgalom jegyeinek beírása.	Osztályozó konferencia időpontja előtt két héttel.	Osztályfőnökök
Félévi, év végi jegyek rögzítése.	Osztályozó konferencia időpontja előtt három munkanappal.	Szaktanárok

Év végi naplózárás (záradékolás)

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Osztálynévsorok ellenőrzése	Osztályozó konferencia időpontja előtt két héttel.	Osztályfőnökök
Tanulók osztályzatainak ellenőrzése, probléma esetén jelzés az igazgatóhelyettesnek	Osztályozó konferencia időpontja előtt két héttel.	Osztályfőnökök
Osztályfőnökök javasolt magatartás, szorgalom jegyeinek beírása.	Osztályozó konferencia időpontja előtt két nappal.	Osztályfőnökök
Év végi jegyek rögzítése	Osztályozó konferencia időpontja előtt két nappal.	Szaktanárok
Osztályfőnökök záradékolási feladatainak elvégzése	Tanévzáró értekezlet és javító vizsgák után	Osztályfőnökök

Félévi, év végi jegyek rögzítése.

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
A végleges osztálynapló fájlok CD-re mentése, irattári és a titkársági archiválása.	Tanév vége	Igazgatóhelyettes
		Igazgatóhelyettes

Rendszerüzemeltetési szabályok

A műszaki hibák, rendkívüli események kezelése

A KRÉTA használatának alapvető feltétele a technikai eszközök üzembiztos működése. A technikai eszközök minden felhasználójának kötelessége az eszközök rendeltetésszerű használata, a technikai eszköz állapotának megóvása.

A technikai rendszer működtetésének felelőse az intézmény adminisztrátora.

A rendszer elemeinek meghibásodása esetén követendő eljárási szabályok érvényesek:

A tanári munkaállomás meghibásodása esetén

Feladata a tanárnak

1. A meghibásodás tényét jelenteni a rendszergazdának.
2. A meghibásodás időtartama alatt az elektronikus rögzítésre nem került adatok, papír alapú regisztrálása és elektronikus rögzítése legfeljebb három napon belül a kijelölt tartalék gépek valamelyikén. (pl. tanárban elhelyezett gépeken)

Feladata az intézményi rendszer üzemeltetőknek

Tanári számítógép, notebook meghibásodási okának kivizsgálása, (szoftver, hardver hiba behatárolása), indokolt esetben szerviz igénybevétele, tartalék gép biztosítása.

Iskolai hálózat meghibásodása (WiFi vagy vezetékes kapcsolat hibája)

Feladata a tanárnak

1. A meghibásodás tényét jelenteni a rendszergazdának.
2. A meghibásodás időtartama alatt az elektronikus rögzítésre nem került adatok, papír alapú regisztrálása és elektronikus rögzítése legfeljebb három napon belül a kijelölt tartalék gépek valamelyikén. (pl. tanárban elhelyezett gépeken)

Feladata a rendszer üzemeltetőknek

A rendszergazda a hiba bejelentését követően haladéktalanul (Egyéb feladatait félretéve) köteles a hálózati kapcsolat helyreállítását megkezdeni.

Feladata a hiba behatárolása. (hardver ill. szoftver hiba feltérképezése)

Az intézményi adminisztrátorral egyeztetve a hiba elhárításához szükséges lépések megtétele.

Indokolt esetben szerviz szolgáltatások igénybevétele.

Illetéktelen felhasználók hozzáférése az adatbázishoz

Az illetéktelen napló hozzáféréseket 100%-os biztonsággal nem lehet kizárni. A havi naplózárás rendszerével csak egy hónapon belül képzelhető el az illetéktelen hozzáférés, ami megfelelő figyelemmel felfedezhető.

A felhasználók kötelesek a felhasználónevüket és különösen a jelszavaikat biztonságosan tárolni, rendszeres időközönként megváltoztatni, valamint ügyelni arra, hogy jelszavukat mások ne ismerhessék meg.

Ha egy szaktanár vagy osztályfőnök a saját bejegyzéseinek ellenőrzése során illetéktelen, nem azonosított bejegyzésre utaló nyomot talál, haladéktalanul köteles jelezni az igazgatónak és a rendszer üzemeltetéséért felelős intézményi adminisztrátornak (igazgatóhelyettes).

A KRÉTA rendszer minden műveletről napló feljegyzést készít, tehát utólag feltérképezhető minden napló művelet.

Záró rendelkezések

A KRÉTA rendszer része az intézmény teljes informatikai rendszerének, ezért a rendszer működtetésére kiterjed az intézmény hatályos „*Adatvédelmi, adatbiztonsági szabályzata (Informatikai biztonsági szabályzata)*”.

Ezen szabályzat a keltezés napjától lép hatályba, rendelkezéseit ezen időponttól kezdődően kell alkalmazni, visszavonásig (módosításig) marad érvényben.

Dánszentmiklós, 2023.09.15.

Jóváhagyta és kiadta:

Kolek Sarolta
igazgatóhelyettes

5. sz. melléklet *Közösségi nevelés helyi tanterv*

KÖZÖSSÉGI NEVELÉS HELYI TANTERV

5-8. évfolyam

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek – összhangban a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A NAT-ban megjelenő nevelési célok tematizálják a felsőbb évfolyamokon (5–8. évfolyam) az **közösségi nevelés** órák témaköreit, ezáltal érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

A fejlesztési területek, nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi

tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás -tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való

felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözőségének. A nevelési-oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá

kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott

tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

5. évfolyam

Időkeret: 36 óra/év (1 óra/hét)

Témakör neve	Helyi tanterv óraszám (heti óraszám: 1 óra)
Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	6
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	10
Kommunikáció – médiatudatosság	2
A tanulás tanítása	3
Egészséges életmód, környezettudatosság	5
Pályaorientáció	3
Gazdasági életre nevelés	2
Közlekedési ismeretek	2
Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)	3
Összes óraszám:	36

Témakör: Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés

Óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Év eleji adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák).
- Alsó felső tagozat átmenetének kezelése.
- A tanórák optimális tanulási környezetének kialakítása.

Az egyes tantárgyak sajátosságos jellegének, egymástól eltérő tanulási módjának elemzése. Napirend fontossága, annak kialakítása.

- Az egyes osztályban szükséges felelősök megválasztása. DÖK képviselők munkája.
- Együttműködési képesség fejlesztése. Az osztálydemokrácia alapjainak megteremtése. Azaz a cselekvő állampolgári magatartás alakítása, a közügyekben való részvétel. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának támogatása.
- Közösségalkítás, formálás. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése.
- Iskola bemutatása, szabályai, hagyományai.

Házirend. Tűzrendészet, balesetvédelem, vagyonvédelem.

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

- Tanulói jogok és kötelességek.
- Értékelés – Önértékelés

Mit várok a tanévtől/magamtól? Tervek.

A félévi és év végi munka önértékelése, közösségi munka értékelése. Mit vártam magamtól? Megvalósítottam?

Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.

Fogalmak

rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, hagyomány, érték, értékelés, önértékelés

Témakör: Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?

óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A rend és a káosz különbözősége.

A drámajátékok – Ki vagyok én?

Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi s gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését.

Az önismeret fejlesztése.

- Az osztályközösség. A közösség tagjai, céljai, normái.
Helyem a közösségben. Mozgásos önkifejezés.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra.

A család jelentősége az erkölcsi érzék, önismeret, a testi-lelki egészség, a közösség létének alakításban. Felnőttek, gyerekek kapcsolata, alkalmazkodás.

- Társismeret: Milyenek látok másokat? Milyenek látnak engem?

A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása.

Együttélés szabályai (alkalmazkodás).

fogalmak

énkép, önismeret, társas kapcsolatok, példakép, közösség, együttélés szabályrendszere

Témakör: Kommunikáció – médiatudatosság

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Verbális, nem verbális kommunikáció.
Jelbeszéd, kód, különböző információ-hordozók üzeneteinek megértése, feldolgozása.
- Beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás (tegeződés, magázódás, tetszikelés).
- Mindennapi kommunikációs helyzetek (köszönés, megszólítás, bemutatkozás, tudakozódás, véleménynyilvánítás, stb.).
- Szituációs játékok. Vitakultúra.

Fogalmak

kommunikáció, verbális, nem verbális kommunikáció, kommunikációs illemszabályok, vita

Témakör: A tanulás tanítása

óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Hogyan tanuljak?
- A tanuló személyiségéhez igazodó tanulási módszerek.
Szövegfeldolgozás, szövegértés algoritmusa. Jegyzetelési technikák.
Tartalmi kivonat, fogalmi háló, gondolati térkép, cédulázás, kulcsszavak kiemelése.
Vázlatkészítés (címszavas, mondatokból álló, fogalmi vázlat).
- Csoportmunkában együttműködés szabályai.
Kérdéskultúra. Kérdés értelmezése.
Ösztönző, támogató, megoldást segítő hozzáállás, gondolkodtató kérdéskultúra kialakítása.
Az információforrások kritikus használatának megtanítása.

A nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek, értsék az új médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása révén készítsük fel őket a médiától is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

Fogalmak

szövegértés, szövegalkotás, vázlat, gondolati térkép, jegyzet, médium

Témakör: Egészséges életmód – környezettudatosság

óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Készítse fel a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan
- Egészséges életrend.

A tanulóknak a helyes táplálkozás, a mozgás, a stresszkezelés módszereinek alkalmazása igényének kialakítása.

Kapjanak a tanulók mintákat a társas konfliktusok kezeléséhez.

- Játék, sport, testedzés, tánc, étkezés
- Felkészülés a serdülőkori változásokra. Hormonok változása, nemi sajátosságok, problémák kezelése (pattanások, menstruáció, zsíros haj stb)

Fogalmak

egészséges életmód, étrend, mozgás, serdülőkor, hormonális változások

Témakör: Pályaorientáció

óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Érdeklődési kör

Mely területek, milyen tantárgyak, milyen iskolán kívüli tevékenységek motiválják a tanulókat? Kapcsolódási pontok keresése az egyes szakmák és az érdeklődési körök közt.

Énkép, önismeret.

Az önmagáról alkotott kép alapján elindulva kapcsolódások keresése az egyes személyiségtulajdonságok és szakmák között.

Olyan tevékenység biztosítása, amely révén kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődési körüknek megfelelő területeken, és képessé válnak

hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk, pályájuk kiválasztására, és a hozzá vezető út, erőfeszítés megtételére. – Szakmaismeret

Ismerkedés a munka világával.

Fogalmak

érdeklődési kör, önértékelés, személyiségjegyek, szakmaismeret

Témakör: Gazdasági életre nevelés

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A háztartások életét meghatározó gazdasági, pénzügyi intézményekről való ismeretek bővítése.
- Saját felelősség felismerése az értékteremtő munkában.
- Tudjanak a tanulók ésszerűen gazdálkodni a pénz világában, kiindulási pontként a zsebpénzükkel.
- Szerezzenek ismereteket az ésszerű fogyasztással és az ehhez kapcsolódó takarékossgal kapcsolatosan.
- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

Fogalmak

pénz, érték, takarékossg

Témakör: Közlekedési ismeretek

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Gyalogosként az iskolába.
Elsőbbségadás, körültekintés, veszély kerülése. Átkelés az úttesten –
Közlekedési szabályok, közúti jelzőtáblák, útjelek.
Kerékpáros közlekedés szabályai.

Fogalmak

KRESZ, elsőbbségadás, közúti jelzőtáblák, útjelek

Témakör: Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)

óraszám: 3 óra

6. évfolyam**Időkeret: 36 óra/év (1 óra/hét)**

Témakör neve	Helyi tanterv óraszám (heti óraszám: 1 óra)
Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	8
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	6
Kommunikáció – médiatudatosság	4
A tanulás tanítása	4
Egészséges életmód, környezettudatosság	6
Pályaorientáció	2
Gazdasági életre nevelés	2
Közlekedési ismeretek	1
Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)	3
Összes óraszám:	36

Témakör: Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés**óraszám:** 8 óra**Fejlesztési feladatok és ismeretek**

- Év eleji adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák).
- Iskolai szabályok, hagyományok.

Házirend. Tűzrendészet, balesetvédelem, vagyonvédelem.

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

- Tanulói jogok és kötelességek.
- Megbízások az osztályban, felelősök megválasztása. DÖK képviselők munkája. Feladattudat, önkontroll, önértékelés, mások értékelése.
- Együttműködési képesség fejlesztése.

Az osztálydemokrácia alapjainak megteremtése. Azaz a cselekvő állampolgári magatartás alakítása, a közügyekben való részvétel. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának támogatása.

- Közösségalakítás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése.
- Értékelés – Önértékelés

Mit várok/vártam magamtól? Tervek.

A félévi és év végi munka önértékelése, közösségi munka értékelése.

Mit vártam magamtól? Megvalósítottam?

Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.

Fogalmak

rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, hagyomány, érték, értékelés, önértékelés

Témakör: Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?

óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Milyen teljesítményt várok önmagamtól a hatodik osztályban? Célkitűzés, önmegvalósítás.
- Ki vagyok én? Az önismeret fejlesztése.
Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi s gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését.
Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Mozgásos önkifejezés.
- A család jelentősége az erkölcsi érzék, önismeret, a testi-lelki egészség, a közösség létének alakításban
- Az osztályközösség. Helyem a közösségben, barátok, ismerősök iskolán belül.
- Társismeret: Milyennek látok másokat? Milyennek látnak engem?
A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása.
Fiúk és lányok barátsága.
Együttélés szabályai (alkalmazkodás).

fogalmak

énpép, önismeret, társas kapcsolatok, példakép, közösség, együttélés szabályrendszere

Témakör: Kommunikáció – médiatudatosság

óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kommunikációs zavarok. Értelek, nem értelek, félreértelek.
Kommunikációs képesség fejlesztése.
- Médiatudatosságra nevelés.
Neked tetszett? Kritikus megnyilvánulások könyvvel, filmmel kapcsolatosan.
Hírek a nagyvilágból.
- Ismertessük meg a tanulókat a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.
- Beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás fejlesztése. Párbeszéd, vita, leírás.
- Igazmondás, hazugság.
- Szituációs játékok. Vitakultúra.
- Készítsük fel a tanulókat az önállóságra, önálló döntésekre. Fogalmak

kommunikációs szabályok, írásbeli, szóbeli párbeszéd, vita, leírás, médiatudatosság

Témakör: A tanulás tanítása **óraszám:** 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tapasztalás a tanulás ősi formája.
- Szövegértés szóban, írásban. Meghökkenítő címek.
Szövegkohézió, szövegegység ismerete.
Szövegfeldolgozás algoritmusának gyakorlása.
Humor az irodalomban.
A szöveg másodlagos jelentésének felismerése.
- Jegyzetelési technikák
Tartalmi kivonat, fogalmi háló, gondolati térkép készítése, cédulázás, kulcsszavak kiemelése.
Az alkalmazott szövegen keresztül médiatudatos magatartás alakítása.
Az információforrások kritikus használatának megtanítása.
- Kérdéskultúra. Kérdés értelmezése.
Ösztönző, támogató, megoldást segítő hozzáállás, gondolkodtató kérdéskultúra kialakítása.

A nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek, értsék az új médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása révén készítsük fel őket a médiától is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

Fogalmak

szövegértés, szövegalkotás, vázlat, gondolati térkép, jegyzet, médium

Témakör: Egészséges életmód – környezettudatosság

óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egészséges életrend.

A tanulóknak a helyes táplálkozás, a mozgás, a stresszkezelés módszereinek alkalmazása igényének kialakítása.

Kapjanak a tanulók mintákat a társas konfliktusok kezeléséhez.

- Játék, sport, testedzés, tánc, étkezés
- a serdülőkorban. – Serdülőkori változások (pattanások, menstruáció, zsíros haj stb)
- Társakkal a szabadban. A szabadidő hasznos eltöltése.
- A káros szenvedélyekről.
- Környezettudatos magatartás.

Az erőforrásokat tudatosan, takarékosan, felelősségteljesen, a megújulási képességükre tekintettel kell használni.

Ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek változást idézhetnek elő.

Fogalmak

egészséges életmód, serdülőkori változások, stresszkezelés, környezettudatos magatartás,

Témakör: Pályaorientáció

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Érdeklődési kör

Mely területek, milyen tantárgyak, milyen iskolán kívüli tevékenységek motiválják a tanulókat?

- Kedvenc tantárgyam – érvelés (Miért?).
- Énkép, önismeret.

Miben vagyok jó? Miben, hol kell még fejlődnöm?

Az önmagáról alkotott kép alapján elindulva kapcsolódások keresése az egyes személyiségtulajdonságok és szakmák között.

- Szakmák bemutatása.

Fogalmak

érdeklődési kör, önértékelés, személyiségjegyek, szakmaismeret

Témakör: Gazdasági életre nevelés

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Családi kiadások
Tudják, hogy a szolgáltatások is pénzbe kerülnek.
Tudjanak a hivatali környezetben megfelelő magatartásmintákat alkalmazni.
Saját ügyek intézése: diákigazolvány.
- Az internet világa.
Idő és költséghatékony kommunikációs formák: SMS, e-mail. chat.
Ismerjék meg ezek előnyei, hátrányait.

Fogalmak

pénz, érték, szolgáltatás, költséghatékony

Témakör: Közlekedési ismeretek

óraszám: 1 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Előzékenység a közúti közlekedésben.
- Tömegközlekedés: utazási illemszabályok.

Fogalmak

KRESZ, elsőbbségadás, közúti jelzőtáblák, útjelek, tömegközlekedés, illem

Témakör: Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)

óraszám: 3 óra

7. évfolyam

Időkeret: 36 óra/év (1 óra/hét)

Témakör neve	Helyi tanterv óraszám (heti óraszám: 1 óra)
Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	8
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	8
Kommunikáció – médiatudatosság	3

A tanulás tanítása	2
Egészséges életmód, környezettudatosság	4
Pályaorientáció	5
Gazdasági életre nevelés	3
Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)	3
Összes óraszám:	36

Témakör: Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés

óraszám: 8 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Év eleji adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák).
  - Iskolai szabályok, hagyományok.
Házirend. Tűzrendészet, balesetvédelem, vagyonvédelem.
A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.
  - Megbízatások az osztályban, felelősök megválasztása. DÖK képviselők munkája.
Feladattudat, önkontroll, önértékelés, mások értékelése.
  - Együttműködési képesség fejlesztése.
Az osztálydemokrácia megteremtése.
A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának támogatása.
  - Közösségalakítás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése.
  - Értékelés – Önértékelés
Mit várok/vártam a tanévtől? Mit várok/vártam magamtól?
Félévi/év végi bizonyítvány készítése. Önismeret fejlesztését előkészítő tevékenység.
A félévi és év végi munka önértékelése, közösségi munka értékelése.
Mit vártam magamtól? Mit valósítottam meg? Elégedett vagyok magammal? További tervek.
- Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.
- Tanulói jogok és kötelességek.

Fogalmak

rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, hagyomány, érték, értékelés, önértékelés

Témakör: Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?

óraszám: 8 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Milyen teljesítményt várok önmagamtól a hetedik osztályban? Célkitűzés, önmegvalósítás.
- Ki vagyok én?
Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi s gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését.
- Az önismeret fejlesztése
Testbeszéd. Gesztus, mimika.
Megjelenésünk a rólunk alkotott képnek szerves részét képezik. Mindezek fejlesztése, alakítása nagyon fontos a rólunk kialakított pozitív kép attitűdjéhez.
- A család jelentősége, a szülők szerepe az erkölcsi érzék, önismeret, a testi-lelki egészség, a közösség létének alakításban. Harmonikus családi minták közvetítése. – Az osztályközösség. Helyem a közösségben, barátok, ismerősök iskolán kívül. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljak érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra.
- Barátságtérkép. Fiúk és lányok barátsága.
Együttélés szabályai.
Társismeret: Milyennek látok másokat? Milyennek látnak engem?
A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása.
- A felnőttek és én.
A közös nyelv kialakítása. A felnőttek tisztelete. Példaképek és szerepük a tanulók erkölcsi nevelésében, fejlődésében.

fogalmak

énkép, önismeret, társas kapcsolatok, testbeszéd, példakép, közösség, együttélés szabályrendszere

Témakör: Kommunikáció – médiatudatosság

óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kommunikációs képesség fejlesztése.

A verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, üzeneteinek megértése, feldolgozása.

- Médiatudatosságra nevelés. Etikett, netikett

Ismertessük meg a tanulókat a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

- Beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás fejlesztése.
- Vitakultúra fejlesztése.

Szituációs játékok: vita, meggyőzés, kérdésfeltevés. Kommunikációs játékok.

Készítsük fel a tanulókat az önállóságra, önálló döntésekre.

Fogalmak

kommunikációs szabályok, vita, médiatudatosság, önálló döntéshozás, netikett

Témakör: A tanulás tanítása

óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Szövegfeldolgozás algoritmusának gyakorlása.
- Egyénre szabott tanulási módszerek.

Csoport- vagy páros munkában az együttműködés szabályainak elsajátítása.

- Jegyzetelési technikák gyakorlása különböző típusú hallott vagy leírt szövegeken keresztül.

Tartalmi kivonat, fogalmi háló, gondolati térkép készítése, cédulázás, kulcsszavak kiemelése.

- Ösztönző, támogató, megoldást segítő hozzáállás, gondolkodtató kérdéskultúra kialakítása.

A nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek, értsék az új médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása révén készítsük fel őket a médiától is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására.

Fogalmak

szövegértés, szövegalkotás, jegyzet

Témakör: Egészséges életmód – környezettudatosság

óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A serdülőkor gondja, szépsége.

A külső elfogadása. Ápolt, divatos megjelenés.

Testápolás, szépségápolás.

- Szerelem, együtt járás, szexualitás. Konfliktuskezelés.
- A káros szenvedélyekről.
- Környezettudatos magatartás.

Szelektív hulladékgyűjtés. Közvetlen környezet ápolása.

Fogalmak

egészséges életmód, serdülőkori változások, szexualitás, káros szenvedélyek, konfliktus- és stresszkezelés, környezettudatos magatartás

Témakör: Pályaorientáció

óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Érdeklődési kör, kedvenc tantárgyak

Mely területek, milyen tantárgyak, milyen iskolán kívüli tevékenységek motiválják a tanulókat?

- Kiselőadás készítése – szóbeli kommunikáció gyakorlása.

Olyan szempontrendszer kialakítása, amely alapján a tanulók kiselőadásokat tudnak készíteni, és azokat az osztályközösség előtt elő is tudják adni.

Az önértékelés és mások értékelésének fejlesztése.

A felvételre való felkészítés olyan helyzetek megteremtésével, ahol a tanulóknak alkalmuk nyílik a vizsgahelyzet megszokására, illetve a magabiztos előadásmód gyakorlására. Olyan tevékenység biztosítása, amely révén kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődési körüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk, pályájuk kiválasztására, és a hozzá vezető út, erőfeszítés megtételére.

- Kiselőadások készítése prezentációval.

A prezentáció fogalmának és fajtáinak ismerete.

- Énkép, önismeret.

Miben vagyok jó? Miben, hol kell még fejlődnöm?

Kapcsolódások keresése az egyes személyiségtulajdonságok és szakmák között.

- Szakmák bemutatása.

Fogalmak

érdeklődési kör, önértékelés, személyiségjegyek, prezentáció, szakmaismeret

Témakör: Gazdasági életre nevelés

óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Saját felelősség felismerése az értékteremtő munkában.
- Pénzvilág és gazdaság osztályszinten projekt.
Osztálypénz kezelése, felhasználásáról közös döntés.
Osztályszintű karácsonyi ünnepség vagy kirándulás költségvetésének készítése: tervek, programok, költségvetés, számítások végzése, előkészítés, foglalkozások, stb.
- Megvalósulása esetén elemzés.
- Lássák a rövid és a hosszú távú célokat, erőforrások kapcsolatát, az egyéni és a közösségi érdekek összefüggéseit, egymásrautaltságot.

Fogalmak

pénz, érték, szolgáltatás, költségvetés, takarékoság

Témakör: Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)

óraszám: 3 óra

8. évfolyam

Időkeret: 36 óra/év (1 óra/hét)

Témakör neve	Helyi tanterv óraszám (heti óraszám: 1 óra)
Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	7
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	5
Kommunikáció – médiatudatosság	3
A tanulás tanítása	1
Egészséges életmód, környezettudatosság	5
Pályaorientáció	10
Gazdasági életre nevelés	2
Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)	3
Összes óraszám:	36

Témakör: Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés

óraszám: 7 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Év eleji adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák).
- Iskolai szabályok, hagyományok.

Házirend. Tűzrendészet, balesetvédelem, vagyonvédelem.

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

- Megbízások az osztályban, felelősök megválasztása. DÖK képviselők munkája.

Feladattudat, önkontroll, önértékelés, mások értékelése.

- Közösségalkotás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése.
- Értékelés – Önértékelés

Mit várok/vártam a tanévtől? Mit várok/vártam magamtól?

Félévi/év végi bizonyítvány készítése. Önismeret fejlesztését előkészítő tevékenység.

A félévi és év végi munka önértékelése, közösségi munka értékelése.

Mit vártam magamtól? Mit valósítottam meg? Elégedett vagyok magammal? További tervek.

Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.

- Tanulói jogok és kötelességek.
- Ballagásra készülés. **Fogalmak**

rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, hagyomány, érték, értékelés, önértékelés

Témakör: Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?

óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ki vagyok én?.

Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi s gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését.

- Az önismeret fejlesztése

Testbeszéd. Gesztus, mimika.

Megjelenésünk a rólunk alkotott képnek szerves részét képezik. Mindezek fejlesztése, alakítása nagyon fontos a rólunk kialakított pozitív kép attitűdjéhez.

- Barátságterkép. Fiúk és lányok barátsága.

Együttélés szabályai. Konfliktusok megoldása a kapcsolatokban.

A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása.

- Helyem a tágabb közösségben.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra.

- Az iskola kapuján kívül.

Útban a felnőtt lét felé. Jövőkép, tervek, célok.

Fiatalkori bűnözés.

fogalmak

énkép, önismeret, társas kapcsolatok, testbeszéd, közösség, együttélés szabályrendszere

Témakör: Kommunikáció – médiatudatosság

óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Internetnyelv.

A 20-21. századi vívmányok biztos és kulturált használata mellett az anyanyelvi kultúra megtartásának fontossága. A normakövető helyesírás alkalmazása e-mailezés és chatelés alkalmával. A levél tartalmi és formai elemeinek megőrzése e-mail írásakor. –

Etikett, netikett

Az alapvető viselkedési normák kiterjesztése a mindennapi viselkedés területén megjelenő internetes világra.

Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy a netikett, azaz az internet etikettje, írott és íratlan normák, szabályai is mindenki számára kötelező érvényűek.

Az internetes közösségek hagyományos közösségekhez hasonló működésének ismertetése, annak érdekében, hogy tudják a tanulók, ezek a közösségek is kiközösítik azokat a tagokat, akik a szabályrendszerüket nem tartják be.

- Beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás fejlesztése.

Fogalmak

internetnyelv, etikett, netikett, szabályrendszerek

Témakör: A tanulás tanítása

óraszám: 1 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Szövegfeldolgozás algoritmusának gyakorlása.
- Egyénre szabott tanulási módszerek.

Fogalmak

szövegértés, tanulási módszerek

Témakör: Egészséges életmód – környezettudatosság

óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Testi-lelki egészség.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi állapot örömteli megéléséhez.

- Halló fiúk, halló lányok!

Szerelem, együttjárás, szexualitás.

Túlfűtött érzelmi megnyilvánulások, a másik nem tisztelete.

Felelősségteljes magatartás. Előrelátás, tervezés.

Legyenek képesek a lelki egyensúlyok megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, társas konfliktusok kezelésére.

- Az élet tisztelete: abortusz, kegyes halál (eutanáza), meghívott halál (öngyilkosság).
- Szenvedélybetegségek..
- Környezettudatos magatartás.

Fogalmak

szexualitás, érzelem, szerelem, abortusz, eutanázia, öngyilkosság, káros szenvedélyek, konfliktus- és stresszkezelés, lelki egyensúly

Témakör: Pályaorientáció

óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Mindenki tehetséges valamiben. Te miben?
- Szakmák bemutatása.

Kiselőadások készítése (prezentációval) – szóbeli kommunikáció gyakorlása. Olyan szempontrendszer kialakítása, amely alapján a tanulók kiselőadásokat tudnak készíteni, és azokat az osztályközösség előtt elő is tudják adni.

Az önértékelés és mások értékelésének fejlesztése.

- Hogyan készülök a felvételire?

A felvételire való felkészítés olyan helyzetek megteremtésével, ahol a tanulóknak alkalmuk nyílik a vizsgahelyzet megszokására, illetve a magabiztos előadásmód gyakorlására. Olyan tevékenység biztosítása, amely révén kipróbálhatják képességeiket,

elmélyülhetnek az érdeklődési körüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk, pályájuk kiválasztására, és a hozzá vezető út, erőfeszítés megtételére.

Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

- Az önéletrajz

Az új típusú önéletrajz tartalmi és formai követelményei.

Az írásban történő bemutatkozás szabályai a papíralapú és online felületen. A kézzel írt önéletrajz küllemének követelményei: Önéletrajz olvasható írás, a helyesírás fontossága, áthúzások, satírozások, lefestők mellőzése.

Az online felületen küldött önéletrajz kísérőlevelének formai és tartalmi, netikettbeli követelményei.

- Felvételi adminisztráció, jelentkezési lapok.

Szövegértés gyakorlása a kitöltési útmutató alapján.

- Az írásbeli felvételi tapasztalatai – kommunikációs gyakorlat
- Hogyan készülök a szóbeli felvételre – kommunikációs gyakorlatok

Kiselőadások készítése – szóbeli kommunikáció

- Megjelenés a felvételin – A divat, amely megmondja ki vagy
- Öltözködési és viselkedési normák alakítása.

A helyszínnak és időpontnak megfelelő magatartásformák gyakorlása.

- A szóbeli felvételi tapasztalatai – kommunikációs gyakorlatok

Fogalmak

szakmaismeret, kiselőadás, szövegalkotás, illetan

Témakör: Gazdasági életre nevelés **óraszám:** 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Saját felelősség felismerése az értékteremtő munkában.
- Pénzvilág és gazdaság projekt.

Elképzelte család terveihez költségvetés készítése.

- Lássák a rövid és a hosszú távú célokat, erőforrások kapcsolatát, az egyéni és a közösségi érdekek összefüggéseit, egymásrataltságot.
- Tanulók által felvetett gazdasági téma megvitatása, tapasztalatszerzés egymástól.

Fogalmak

pénz, érték, szolgáltatás, költségvetés, takarékoság

Témakör: Projektek (Ady napok, jeles napok, aktuális projekthét)

óraszám: 3 óra